

TILSYNS- RAPPORT

Tilsynsrapport – vedtak

Pilot Flight Academy AS

2024

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Pilot Flight Academy AS
Dato for vedtak	6. mai 2024
NOKUTs saksnummer	23/00285

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Sammendrag

Pilot Flight Academy AS (PFA) er godkjent som flyskole (Approved Training Organisations (ATO)) av luftfartsmyndighetene. I tillegg har NOKUT innvilget fagskoleakkreditering av to utdanninger ved institusjonen. Det er opp til flyskolene selv om de vil søke NOKUT om å gi utdanningene som fagskoleutdanning. Flyskoler som gir akkreditert fagskoleutdanning, må følge både regelverket som regulerer luftfartsutdanninger og regelverket som regulerer fagskoleutdanning. Det er luftfartsmyndighetene som fører tilsyn med om flyskoler følger kravene gitt i regelverket for luftfart. NOKUT fører tilsyn med om fagskoler følger regelverket for fagskoler. Det er regelverket for fagskoler denne rapporten omhandler. Fagskolereguleringen skal legge til rette for at fagskoleutdanninger har høy kvalitet, og at fagskolestudentene får gode utdanningsvilkår.

Dette er en tilsynsrapport med enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven¹ § 2 første ledd bokstav b, jf. bokstav a. NOKUT åpnet 24. mars 2023 tilsyn med fagskoleutdanningen *ATP(A) Integrert Trafikkflygerutdanning*. Vi har vurdert utvalgte akkrediteringskrav som gjelder drift av fagskolen og utvalgte krav som gjelder akkreditert fagskoleutdanning. Tilsynsrapporten er skrevet på grunnlag av gjennomgang av innsendte dokumenter fra Pilot Flight Academy AS, og institusjonsbesøk med intervjuer.

Temaene for tilsynet har vært

- styrets sammensetning og vedtaksførhet
- styreprotokoll og -instruks
- eventuell delegering av styrets oppgaver
- styrets vedtak om at det er forsvarlig å ta opp nye studenter
- styrets ansvar for informasjon og for at studentene får den utdanningen fagskolen har akkreditering for
- ansettelse av rektor
- sammensetning av lokal klagenemnd
- og ordninger og prosedyrer for klagenemnd og klagebehandling
- læringsmiljø
- studentenes tilgang til studentombud
- tilrettelegging for arbeid i studentorgan
- fagskolens lokale forskrift

Tilsynet har også omfattet krav til akkrediterte fagskoleutdanninger

- overordnede læringsutbyttebeskrivelser
- studieplan
- utdanningens nivå
- faginnhold, struktur og omfang
- opptak
- fagmiljø
- infrastruktur

¹ Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker

- vitnemål.

Ifølge fagskoleforskriften § 47 skal NOKUT påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge. Kravet ble vurdert som oppfylt da NOKUT akkrediterte utdanningen ATP(A) *Integrert Trafikkflygerutdanning* i 2010. I dette tilsynet har vi ikke bedt PFA om å sende oss Approved Training Organisations (ATO) -sertifikater, og vi har ikke gjort en vurdering av om kravet i fagskoleforskriften § 47 er oppfylt. For flere av kravene vi har vurdert har vi imidlertid også sett til kravene i European Union Aviation Safety Agency (EASA). Dette gjelder eksempelvis krav til fagmiljøets størrelse og kompetanse. Vi har ikke avdekket forhold som ikke er i samsvar med EASA-kravene.

NOKUTs inntrykk fra dette tilsynet er at PFA legger stor vekt på å etterleve regelverket som regulerer luftfartsutdanninger, mens det er mindre kjennskap blant studenter, ansatte, ledelsen og styret til regelverket som gjelder for fagskoler. I henhold til fagskoleloven § 9 er det styrets ansvar å sørge for at studentene får den utdanningen som fagskolen har akkreditering for, og å sikre at kravene som gjelder for akkrediterte fagskoleutdanninger til enhver tid er oppfylt. Dette krever at regelverket er kjent blant ledelse og instruktører ved fagskolen. NOKUT har kommet til at det er forhold under flere av de ovennevnte temaene som ikke er i samsvar med kravene i fagskolereguleringen. På denne bakgrunn har NOKUT fattet vedtak som pålegger styret ved PFA å gjøre rettelser. Vi viser til rapportens kapittel 2 for oversikt over samtlige pålegg.

Innhold

1 Innledning	6
1.1 Generelt om tilsynet	6
1.2 Kort om Pilot Flight Academy AS og ATP(A) Integrert Trafikkflygerutdanning.....	7
2 Pålegg om retting og klagerett	8
2.1 Pålegg om retting.....	8
2.2 Oppfølging av påleggene	10
2.3 Dere kan klage på vedtaket	10
3 Krav til institusjonen	12
3.1 Styret.....	12
3.2 Studentenes rettsstilling	23
3.3 Fagskolens lokale forskrift	35
4 Krav til fagskoleutdanning	41
4.1 Studieplan	41
4.2 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse og utdanningens nivå.....	48
4.3 Utdanningens faginnhold, struktur og omfang.....	51
4.4 Opptak	55
4.5 Fagmiljø.....	62
4.6 Vitnemål.....	72
Vedlegg 1: Sakkyndige.....	75

1 Innledning

1.1 Generelt om tilsynet

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) fører tilsyn med kvaliteten i høyere yrkesfaglig utdanning og akkrediterer fagskoleutdanning, jf. lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2.

Regelverk for tilsyn med akkrediteringskrav

Etter fagskoleforskriften § 50 kan NOKUT på fritt grunnlag igangsette tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning, herunder om kravene til fagskoleutdanning i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2 er oppfylt. Alle kravene vi har ført tilsyn med etter fagskoleforskriften § 50, er krav som gjelder for akkreditering og drift av fagskoleutdanning. Dersom vi avdekker brudd på regelverket i forbindelse med tilsyn etter fagskoleforskriften § 50, kan vi pålegge retting og skal angi en frist for dette. Dersom kravene til fagskoleutdanning fremdeles ikke er oppfylt ved rettefristens utløp, kan NOKUT fatte vedtak om å trekke tilbake akkrediteringen av fagskoleutdanningen. Dette følger av fagskoleforskriften § 50 andre og tredje ledd.

Bruk av sakkyndig komite

NOKUT skal oppnevne sakkyndige for å gjennomføre vurdering ved tilsyn med kvaliteten i akkreditert fagskoleutdanning. De sakkyndige skal gjøre faglige vurderinger og gi NOKUT anbefalinger om vedtak, jf. fagskoleforskriften § 46 første og andre ledd. Kravene til de sakkyndiges kompetanse følger av fagskoletilsynsforskriften § 5-3. NOKUT har oppnevnt en sakkyndig komite og Pilot Flight Academy (PFA) har ikke hatt innvendinger til vårt forslag til komite. Vi viser til vedlegg 1 til rapporten for informasjon om de sakkyndige.

Struktur og inndeling av rapporten

Rapportens kapittel 3 og 4 er delt opp i underkapitler/-temaer, som er bygget opp slik at de rettslige kravene under det enkelte tema angis først, i en tekstboks. Deretter kommer NOKUTs konklusjon. Så presenteres de faktiske forholdene vi har lagt til grunn, som omfatter opplysninger hentet fra

- oversendte dokumenter og redegjørelser
- offentlige registre, herunder Brønnøysundregistrene (Enhetsregisteret og Database for statistikk om høyere utdanning (DBH Fagskolestatistikk))
- institusjonens nettsted
- intervjuer gjennomført under stedlig tilsyn 19. og 20. september 2023 med
 - fagskolens styreleder og to styremedlemmer
 - ledelsen
 - ansatte, herunder faglig ansvarlig, utdanningsfaglig ansvarlig og instruktører
 - studenter med og uten verv

- studentombud

Deretter presenteres selve vurderingene våre, som er basert på de rettslige kravene og de faktiske forholdene. I noen tilfeller kommer vi også med anbefalinger til fagskolen.

Foreløpig tilsynsrapport og uttalelse fra PFA

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport med varsel om vedtak til institusjonen 5. januar 2024. I rapporten presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. PFA uttalte seg om den foreløpige rapporten i e-post av 26. januar 2024.

NOKUT har, ved utarbeidelsen av denne tilsynsrapporten, vurdert samtlige av fagskolens uttalelser. Vi har gjort enkelte endringer fra den foreløpige tilsynsrapporten. Der hvor vi har gjort mindre tekstlige endringer basert på fagskolens kommentar, viser vi ikke eksplisitt til kommentarer som ligger til grunn for endringen. Endringer i vurderingene som har betydning for konklusjonene, blir behandlet under hvert av kravene. Der hvor fagskolens kommentar ikke fører til endringene i konklusjonen, begrunner vi dette.

Ved vurderingen av fagskolens uttalelse knyttet til kravene til fagskoleutdanningen, har vi brukt sakkyndige.

Pålegg om retting

Denne rapporten er å regne som et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven² § 2 første ledd bokstav b, jf. bokstav a. I rapportens kapittel 2 gir vi en oversikt over hvilke pålegg vi fatter vedtak om.

Forvaltningen av institusjonen hører under styret. Det vil si at styret er ansvarlig for å påse at virksomheten drives i samsvar med gjeldende regelverk, og for å følge opp påleggene, jf. fagskoleloven § 9.

Dere har rett til å klage på enkeltvedtaket, jf. forvaltningsloven § 28. Mer informasjon om hvordan dere går frem hvis dere ønsker å benytte dere av klageretten, finner dere i rapportens kapittel 2.2.

Tilsynsrapporten kan bli gjenstand for innsynsbegjæringer, og den er i utgangspunktet åpen for innsyn, jf. offentleglova § 3.³

1.2 Kort om Pilot Flight Academy AS og ATP(A) Integriert Trafikkflygerutdanning

Pilot Flight Academy er registrert som et aksjeselskap i Enhetsregisteret og er lokalisert i Hangarveien ved Sandefjord Lufthavn, Torp. All opplæring er stedbasert, og fagskolen disponerer administrasjonslokaler, klasserom, internat og hangar på Torp.

² Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker

³ Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig virksomhet

PFA har et samarbeid med US Aviation Academy i Denton, USA. For utdanningen *ATP(A) Integrert Trafikkflygerutdanning* gis deler av den praktiske flytreningen i Denton, Texas. Det er PFA som er ansvarlig for opplæringen i Denton.

PFA har to akkrediterte fagskoleutdanninger:

- *ATP(A) Integrert Trafikkflygerutdanning* ble akkreditert som fagskoleutdanning i 2010. Utdanningen er på 120 studiepoeng og gis som en toårig utdanning på fulltid.
- *Modulær trafikkflygerutdanning* ble akkreditert som fagskoleutdanning i 2011. Utdanningen er på 120 studiepoeng. Dere har ikke hatt studenter ved denne utdanningen siden 2018.

Denne rapporten handler om tilsynet med *ATP(A) Integrert Trafikkflygerutdanning*. I september 2023, har dere oppgitt at dere har totalt 178 aktive studenter ved denne utdanningen.

2 Pålegg om retting og klagerett

2.1 Pålegg om retting

I kapitlene nedenfor konstaterer vi at Pilot Flight Academy ikke oppfyller fagskoleregelverket på alle områdene som har vært gjenstand for tilsynet. Vi pålegger styret å gjøre følgende rettelser, jf. fagskoleforskriften § 50 andre avsnitt:

Kapittel 3.1.1 Styrets sammensetning

Styret skal sørge for at lovens krav til styrets sammensetning er oppfylt, jf. fagskoleloven § 10 andre og tredje avsnitt.

Kapittel 3.1.4 Styrets vedtak om at det er forsvarlig å ta opp nye studenter

Styret skal sørge for å fatte et begrunnet vedtak før studiestart om hvorvidt det etter deres skjønn er forsvarlig å ta opp nye studenter, og publisere det på fagskolens nettside, jf. fagskoleloven § 9 andre avsnitt.

Kapittel 3.1.5. Styrets ansvar for informasjon og for at studentene får den utdanningen fagskolen har akkreditering for

Styret skal sørge at for studentene får den utdanningen som fagskolen har akkreditering for, jf. fagskoleloven § 9 tredje avsnitt bokstav a.

Styret skal sørge for at opplysninger som blir gitt til NOKUT, studenter og dem som søker utdanning er korrekte og fullstendige, jf. fagskoleloven § 9 tredje avsnitt bokstav c.

Kapittel 3.2.1 Klagenemndas sammensetning og oppgaver

Styret skal sørge for at klagenemndas sammensetning og oppgaver er i samsvar med regelverket, jf. fagskoleloven § 20.

Kapittel 3.2.4 Tilrettelegging for arbeid i studentorgan og studentrepresentasjon

Styret skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte, jf. fagskoleloven § 14 andre avsnitt.

Studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene, jf. fagskoleloven § 13 tredje avsnitt.

Kapittel 3.3 Fagskolens lokale forskrift

Styret skal sørge for at fagskolens lokale forskrift er i samsvar med fagskoleloven § 16, fagskoleforskriften kapittel 2 (opptak), fagskoleforskriften kapittel 4 (politiattest) fagskoleforskriften kapittel 5 (skikkethetsvurdering), fagskoleloven §§ 21–24 (eksamen) og forvaltningsloven kapittel VII.

Kapittel 4.1 om utdanningens studieplan

Styret skal sørge for at utdanningen har en studieplan som informerer om utdanningens opptakskrav, faginnhold, struktur og undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, inkludert praksis, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt.

Kapittel 4.2 om overordnet læringsutbyttebeskrivelse og utdanningens nivå

Styret skal sørge for at utdanningens læringsutbytte er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og at kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt og fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning.

Kapittel 4.3 om utdanningens faginnhold, struktur og omfang

Styret skal sørge for at utdanningen har et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b.

Kapittel 4.4 om utdanningens opptakskrav

Styret skal sørge for at opptakskravene er i samsvar med regelverket, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt, og fagskoleforskriften § 7 første avsnitt.

Styret skal sørge for at opplysninger som gis til dem som søker utdanning er korrekte og fullstendige, jf. fagskoleloven § 9 bokstav c.

Styret skal sørge for at bestemmelsene om opptak på grunnlag av realkompetanse er i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, se også fagskoleforskriften § 2 første avsnitt bokstav b.

Styret skal sørge for at styret selv setter spesielle opptakskrav som er relevante for utdanningen, jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Kapittel 4.5 om kravspesifikasjon for fagmiljøet

Styret skal sørge for at det fastsettes egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning i de ulike emnene, til faglig og utdanningsfaglig ansvarlig og til oppdatert yrkeserfaring, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3.

Kapittel 4.5 om faglig ansvarlig

Styret skal sørge for at utdanningen har en faglig ansvarlig som oppfyller kravene i regelverket, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a.

Kapittel 4.7 om utdanningens vitnemål

Styret skal sørge for at vitnemålet inneholder alle elementene et vitnemål skal inneholde, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-7.

Styret skal sørge for at vitnemålet inneholder vurderingsuttrykk som samsvarer med fagskoleregulverket, jf. fagskoleforskriften § 40.

2.2 Oppfølging av påleggene

Denne tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første avsnitt bokstav b, jf. bokstav a. Styret må iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart.

Frist for dokumentasjon av retting er 5. mai 2025. Vi ber om at dere sender dokumentasjon på rettelsene til NOKUTs postmottak (postmottak@nokut.no) innen denne fristen.

2.3 Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet.

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak - § 28
- Klagefrist - § 29
- Innholdet i klagen og hvem det skal rettes til - § 32
- Klageinstans - §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig - § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken - § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

3 Krav til institusjonen

3.1 Styret

3.1.1 Styrets sammensetning

Fagskoleloven § 10 første avsnitt stiller krav til styrets sammensetning. Styret skal ha minst syv medlemmer, hvorav minst to skal ha bakgrunn fra relevant arbeids- eller næringsliv. Minst ett medlem skal være valgt av og blant de ansatte, og minst ett medlem skal være valgt av og blant studentene. Dersom styret har mer enn ti medlemmer, skal minst to medlemmer være valgt av og blant de ansatte og minst to medlemmer være valgt av og blant studentene.

Det skal velges personlige varamedlemmer for medlemmene valgt av de ansatte og studentene. Det skal i tillegg være minst ett varamedlem for medlemmene med bakgrunn fra arbeids- eller næringslivet, og ett varamedlem for de øvrige medlemmene.

Styrets sammensetning må være i tråd med kravene til kjønnsbalanse i likestillings- og diskrimineringsloven⁴ § 28, jf. fagskoleloven § 10 andre avsnitt. Kravene skal være oppfylt innen den enkelte valgkrets. «Valgkrets» må her forstås som inndelingen av grupper som skal være representert i styret, det vil si studenter, ansatte og medlemmer oppnevnt av eier. Dersom styret kun har én student- eller ansattrepresentant, kommer ikke kravene om kjønnsrepresentasjon til anvendelse for disse gruppene. Har styret to eller tre student- eller ansattrepresentanter, skal imidlertid begge kjønn være representert i hver av de to gruppene. Dette vil kunne innebære at man ikke kan velge de kandidatene som har fått flest stemmer, da hensynet til likestilling veier tyngre.

Konklusjon

NOKUT konkludere med at følgende krav er oppfylt

- Valg av representanter for ansatte og studenter til styret er oppfyller lovens krav

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Sammensetningen av styret oppfyller ikke lovens krav
- Kravet til kjønnsrepresentasjon ikke er oppfylt

Vurderingsgrunnlag

I mottatt dokumentasjon har dere oppgitt at styret har syv medlemmer inkludert ansatt- og studentrepresentant. Det er totalt tre varamedlemmer inkludert ett varamedlem for studentrepresentanten og ett for ansattrepresentanten. Ett av medlemmene er kvinne. Dere skriver at dere er klar over at styrets sammensetning per dags dato ikke er i henhold til likestillings- og diskrimineringsloven § 28.

⁴ Lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering

Ved valg av ansattrepresentant var to kvinnelige og to mannlige kandidater nominert, hvorav den ene mannlige kandidaten fikk flertall og ble valgt inn som ansattrepresentant. Valget ble gjennomført elektronisk ved avstemming i Microsoft Forms, og resultatet ble annonsert for alle ansatte skriftlig på Intranett.

Dere oppgir at valget av studentrepresentant ble gjennomført blant skolens klasserepresentanter (tillitsvalgte). Kandidatene besto av tillitsvalgte studenter, hvorav det var én kvinnelig og 13 mannlige kandidater. Både hovedrepresentanten og vararepresentanten ble valgt blant de mannlige kandidatene. Valget ble gjennomført muntlig i et møte mellom ledelsen og klasserepresentantene. Resultatet ble annonsert muntlig på stedet samt skriftlig i møtereferatet i etterkant av møtet. Fagskolen oppgir at valget ble gjennomført blant studentene som allerede var valgt til klasserepresentanter fordi disse studentene allerede hadde vist vilje og interesse til å delta utover ordinær studiedeltagelse.

Det er oppgitt at fire av styremedlemmene har bakgrunn fra flybransjen.

Mottatt dokumentasjon på styret sammensetning	Enhetsregisteret- endret 26. september
<p>Styrets leder: Per Mikael Eriksson</p> <ul style="list-style-type: none"> • Knut-Roger Knutzen (representant for de ansatte) • Lars Erik Myrvold (studentrepresentant) • Karl Morten Rosenlund • Ingolv Hageberg • Jostein Hedenstad • Stine Therese Strangstadstuen Berg <p>Varamedlemmer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thorbjørn Kongsteien-Ottesen (ansatt) • David Mortensen (student) • Fredrik Grorud Øygard 	<p>Styrets leder: Per Mikael Eriksson</p> <ul style="list-style-type: none"> • Knut-Roger Knutzen (representant for de ansatte) • Karl Morten Rosenlund • Ingolv Hageberg • Stine Therese Strangstadstuen Berg • Lars Erik Myrvold (representant for de ansatte, han er student, men det er ikke mulig å registrere studentrepresentanter i Enhetsregisteret) • Jostein Ekere Hedenstad <p>Varamedlemmer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erik Colin Fekete • Thorbjørn Kongsteien-Ottesen (representant for de ansatte) • Fredrik Grorud Øygard

Vurderinger

Styrets sammensetning

Det er ikke samsvar mellom det registrerte styret i Enhetsregisteret og informasjonen PFA har levert. Styret ble endret i Enhetsregisteret 15. juni 2023 og 26. september 2023. De

forrige endringene i styrets sammensetning ble gjort 21. og 22. desember 2022, men heller ikke disse opplysningene er i samsvar med dokumentasjonen fagskolen har levert.

Vurderingene under tar utgangspunkt i den siste informasjonen som er oppgitt i Enhetsregisteret. Vi bemerker at styrets sammensetning ikke ville vært oppfylt uavhengig av om vi hadde gjort vurderingene på bakgrunn av informasjonen som er oppgitt i Enhetsregisteret eller informasjonen som fagskolen har oppgitt i dokumentasjonen vi har fått tilsendt.

Ifølge Enhetsregisteret har styret nå syv medlemmer, og kravet om at styret skal ha minst syv medlemmer, er derfor oppfylt.

I Enhetsregisteret er det oppført tre vararepresentanter, hvor én av dem er for de ansatte. Ut fra dokumentasjonen dere har sendt oss, er det klart at ett varamedlem har bakgrunn fra arbeids- eller næringslivet og ett varamedlem er fagskolens advokat og fyller rollen som vararepresentant for de øvrige medlemmene. Det mangler derfor ett varamedlem for studentrepresentanten. Kravet om at det skal være ett varamedlem for studentrepresentanten er ikke oppfylt.

Kjønnsrepresentasjon

Videre er heller ikke kravet til kjønnsbalanse oppfylt, ettersom det kun er én kvinne representert i styret. Når styret har syv medlemmer, herunder ett studentmedlem og ett ansattmedlem, skal hvert kjønn være representert med minst to i gruppen med medlemmer fra relevant arbeids- eller næringsliv og øvrige medlemmer. Hvert kjønn skal også være representert blant varamedlemmene som er oppnevnt av eier (varamedlemmene for representantene fra yrkesfeltet og øvrige medlemmer). Vi viser til vår [nettartikkel](#) for mer informasjon om krav til styrets sammensetning og krav til kjønnsbalanse.

Ellers understreker vi at informasjonen i Enhetsregisteret til enhver tid skal være oppdatert.

Valg av ansatte og studentrepresentanter i styret

Vår vurdering er at dere har dokumentert at ansattrepresentanten med vara er valgt av og blant de ansatte. Representantene ble valgt gjennom elektronisk valg hvor alle ansatte hadde anledning til å stemme.

Valget av studentrepresentanter ble gjort i et møte mellom tillitsvalgte studenter og ledelsen ved fagskolen. Fagskolen oppgir at valget ble gjennomført blant studentene som allerede var valgt til klasserepresentanter fordi disse studentene allerede hadde vist vilje og interesse til å delta utover ordinær studiedeltagelse. Kandidatene besto av de tillitsvalgte studentene. Ifølge møtereferatet ble studentene spurt om å diskutere og komme opp med forslag til representanter. I den mottatte dokumentasjonen har fagskolen presisert at de i møtet informerte om at studentene likevel sto fritt til å velge sine representanter blant alle skolens studenter. De tillitsvalgte studentene er valgt av medstudenter i klassen for at de skal representere studentene overfor fagskolen. Vi vurderer derfor at studentrepresentantene er valgt av og blant studentene.

Anbefaling

Vi anbefaler at dere legger til rette for at alle studenter kan foreslå studentrepresentanter til styret og at alle studenter har stemmerett. Valget kan gjerne gjennomføres elektronisk. Slik valget har blitt praktisert til nå, har studenter som ikke er tillitsvalgte, ikke fått anledning å foreslå kandidater til vervet og har heller ikke blitt gitt anledning til å stemme.

3.1.2 Styrets vedtaksførhet

Minst halvparten av medlemmene, eller tilsvarende mange oppnevnte varamedlemmer, må være til stede og avgi stemme for at styret kan fatte vedtak, jf. fagskoleloven § 11.

Vedtak fattes med alminnelig flertall hvis ikke noe annet er fastsatt i fagskoleloven. Fagskoleloven har særlige regler om kvalifisert flertall i saker som anses som særlig inngripende overfor studentene, blant annet for vedtak om utestenging, skikkethet og politiattest. Møteleder har dobbeltstemme hvis det er like mange stemmer for og imot et forslag.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Styret har vært vedtaksfør i de sakene NOKUT har undersøkt.

Vurderingsgrunnlag

PFA har levert styrevedtekter, to styreprotokoller for 2023, syv for 2022, fire for 2021 og én for 2020.

Vurderinger

PFA har levert til sammen 14 styreprotokoller som alle viser at minst halvparten av styremedlemmene har vært til stede i de aktuelle styremøtene. Kravet om at minst halvparten av medlemmene, eller tilsvarende mange oppnevnte varamedlemmer, må være til stede og avgi stemme for at styret kan fatte vedtak er derfor oppfylt.

I styrets vedtekter står det at studentrepresentanter har stemmerett i alle klagesaker, uansett om det er styret eller klagenemnda som fatter vedtak. Vi forutsetter at studentrepresentanten også har stemmerett i alle andre saker styret behandler.

Anbefalinger

Innkalling til styremøter

Ut fra styreprotokollene har ikke studentrepresentanten vært til stede på de to styremøtene som har blitt holdt i 2023, og det ser ikke ut til at hans varamedlem har deltatt. Det er uklart om dere har som praksis å kalle inn vararepresentanter når styrerepresentanter melder forfall. Det er uheldig om det blir holdt flere styremøter hvor studentene ikke er representert.

På institusjonsbesøket ble det uttalt at dere vil forsøke å rullere på hvem som skal kalles inn til styremøtene slik at alle vararepresentanter får relevant erfaring. Ettersom vararepresentanten for studentrepresentanten og vararepresentanten for ansattrepresentanten er personlige varaer, har dere ikke anledning til å rullere på hvem dere kaller inn dersom studentrepresentanten eller ansattrepresentanten melder forfall. Vi forutsetter at dere alltid kaller inn alle styremedlemmene til styremøtene. Hvis en representant melder forfall, forutsetter vi at dere kaller inn vararepresentanten for dette medlemmet.

Styreseminarer

Vi anbefaler at dere arrangerer styreseminarer hvor også vararepresentanter blir innkalt og at det gis en felles opplæring i hvilket ansvar som ligger til styret. Siden dere er en fagskole i tillegg til en flyskole, er det viktig at styret er godt orientert om ansvaret som følger av fagskoleregulverket.

3.1.3 Eventuell delegering av styrets avgjørelsesmyndighet

Styret kan delegeres sin avgjørelsesmyndighet til andre ved fagskolen, hvis det ikke følger av fagskoleloven at styret selv skal fatte vedtak, jf. fagskoleloven § 9 fjerde avsnitt.

Avgjørelser «styret selv» skal ta, og som dermed ikke kan delegeres er å

- fatte vedtak om at det er forsvarlig å ta opp nye studenter (før studiestart), jf. fagskoleloven § 9 andre avsnitt
- ansette en rektor med nødvendig fag- og lederkompetanse, jf. fagskoleloven § 12 første avsnitt
- gi utfyllende forskrift om opptak til fagskolens utdanninger, inkludert fastsette spesielle opptakskrav og ev. opptakskrav om fullført fagskoleutdanning, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt og fagskoleforskriften § 7 fjerde og femte avsnitt
- gi forskrift om gjennomføring av eksamener, prøver og annet arbeid, jf. fagskoleloven § 21 femte avsnitt
- gjøre unntak for enkelteksamener og fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antallet kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å gjennomføre sensuren på tre uker, jf. fagskoleloven § 21 tredje ledd
- oppnevne en skikkethetsnemnd (hvis fagskolen har utdanninger som krever skikkethetsvurderinger), jf. fagskoleforskriften § 31

I tillegg er den noen avgjørelser styret enten må fatte selv eller delegeres til klagenemnda, jf. fagskoleloven § 20 første avsnitt. Se rapportens kapittel 3.2.1.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Styret har ikke delegert oppgaver i strid med lovens krav.

Vurderingsgrunnlag

Dere har oppgitt at det ikke finnes ikke en fullstendig oversikt over hvilke roller som er delegert myndighet fra styret eller hvilke oppgaver som er delegert. Dere oppgir videre at ingen av oppgavene som styret ikke har anledning til å delegere, er delegert. I mandatet for klagenemnda inngår oppgaver styret har delegert til klagenemnda.

På institusjonsbesøket ble det bekreftet at styret ikke har vedtatt et delegasjonsdokument, men at dette er noe styret planlegger å gjøre.

Vurderinger

I deres styrevedtekter går det ikke fram at styret har delegert sin avgjørelsesmyndighet. Dere har selv oppgitt at det ikke finnes noen oversikt over hvilke oppgaver styret har delegert. I mandatet for klagenemnda framkommer det at styret har delegert oppgaver til klagenemnda. Oppgavene som er delegert, er ikke i strid med lovens krav.

Anbefaling

Hvis styret skal delegere sin avgjørelsesmyndighet, bør det fremgå av egen sak, vedtekter eller andre formelle dokumenter hvilke oppgaver styret har delegert. Det er viktig for styret selv, studenter og ansatte å vite hvem som har ansvar for å fatte vedtak i ulike saker.

Det er ikke samsvar mellom oppgaver som er delegert i mandatet for klagenemnda og bestemmelsene i deres lokale forskrift om hvem som har ansvar for å fatte ulike vedtak. Et delegasjonsreglement vil kunne bidra til samsvar i de styrende dokumenter, slik som den lokale forskriften og mandatet for klagenemnda.

3.1.4 Styrets vedtak om at det er forsvarlig å ta opp nye studenter

Styret selv skal før studiestart fatte vedtak om hvorvidt det etter deres skjønn er forsvarlig å ta opp nye studenter, jf. fagskoleloven § 9 andre avsnitt. Vedtaket skal være begrunnet, og styret må selv vurdere hvilke momenter som vektlegges i vurderingen. Relevante momenter kan blant annet være studenttilfang, tilgang på lærerkrefter og lokaler, og budsjett og økonomi. Dette kommer frem i forarbeidene til bestemmelsen (Prop. 47 L 2017-2018).

Det fremgår av fagskoleloven § 39 at når fagskolene behandler saker etter fagskoleloven, gjelder forvaltningsloven kapittel II til VI og VIII for avgjørelser om opptak hvis ikke annet er bestemt. Forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak og krav til begrunnelse står i fvl. kapittel II og V. Disse bestemmelsene gjelder for avgjørelser om opptak, og vedtak om opptak må derfor ivareta blant annet forvaltningslovens krav til begrunnelse.

Av hensyn til forutberegneligheten for studenter og søkere bør fagskolene tilstrebe at vedtaket fattes så tidlig som mulig før studiestart.

Vedtaket må være tilgjengelig for studentene, og det skal derfor publiseres på institusjonens nettside. Dette kommer frem av forarbeidene til bestemmelsen (Prop. 47 L 2017-2018). Vedtaket

skal ifølge forarbeidene bidra til forutberegnelighet for studenter og søkere og bevisstgjøring av styret.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Styret selv har fattet vedtak om at det etter styrets skjønn er forsvarlig å ta opp studenter
- Styret har fattet vedtakene før studiestart

NOKUT konkludere med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Styrets vedtak om opptak er ikke begrunnet
- Styrets vedtak om opptak er ikke publisert på fagskolens nettside

Vurderingsgrunnlag

PFA viser til følgende dokumenter for vedtak om studentopptak («7 – Vedtak om studentopptak»):

For 2021 er det lagt fram fire styreprotokoller hvor saker om opptak er behandlet, for 2022 seks protokoller og for 2023 er det lagt fram en protokoll.

I tillegg er «PFA Document pack 032021» lagt ved og inneholder et dokument datert 3. mars 2021 som viser antall studenter som er tatt opp i 2020 og antall studenter som er planlagt tatt opp i 2021. Grunnen til at oversikten over studenter i 2020 er tatt med er at PFA ikke har funnet dokumentasjon på at styret fattet vedtak om opptak av nye studenter i 2020. I oversikten kommer det fram at det ble tatt opp 10 ANA-kadetter i 2020 og at det var planlagt opptak av maks 30 ANA-kadetter i klasse 21T4. For 2021 ble det fattet vedtak om opptak av inntil 35 fagskolestudenter. Tre opptak gjelder fagskolestudenter og to gjelder ANA-kadetter.

Vurderinger

Vedtak om opptak av nye studenter

Det går fram av mottatt styreprotokoller at styret har fattet vedtak om opptak av studenter i 2021, 2022 og så langt i 2023. Det er ikke dokumentert at styret fattet vedtak om opptak av studenter i 2020, men dokumentasjonen inneholder en oversikt over antall studenter som ble tatt opp dette året. Vår vurdering er at styret siden 2021 har fattet vedtak om at det er forsvarlig å ta opp nye studenter før studiestart.

Begrunnede vedtak og publisering av vedtakene på nettsiden

Vi har ikke mottatt annen dokumentasjon på vedtak om opptak av nye studenter enn dokumenter til styremøter og styreprotokoller. I dokumenter til styremøter og i styreprotokollene kommer det fram at økonomi og ressurser ofte har blitt vektlagt før styret har fattet vedtak om opptak av nye studenter. Selve vedtakene i styreprotokollene er

imidlertid ikke begrunnet. I de fleste vedtakene står det at «The cohorts were unanimously approved». I ett vedtak er det tatt forbehold om finansiering: «The cohorts were unanimously approved on condition present that financing is in place at the time of thematriculations.». Vedtakene er ikke publisert på fagskolens nettside. På bakgrunn av dette konkluderer vi med at styret må sørge for at vedtakene om opptak av nye studenter er begrunnet og at vedtakene blir publisert på fagskolens nettside.

Anbefalinger

Infrastruktur

Våren 2023 har fagskolen solgt flere fly, sagt opp en del instruktører og flyttet en større del av utdanningen til studiestedet i USA. En vurdering av infrastruktur og størrelse på fagmiljøet i USA vil kunne være relevante momenter når styret fatter vedtak om opptak av nye studenter. Vi vil anbefale at styret vektlegger slike momenter i begrunnelsen av hvorfor det er forsvarlig å ta opp nye studenter.

3.1.5 Styrets ansvar for informasjon og for at studentene får den utdanningen fagskolen har akkreditering for

Styret skal sørge for at studentene får den utdanningen som fagskolen har akkreditering for, jf. fagskoleloven § 9 tredje avsnitt bokstav a. At studentene får den utdanningen som fagskolen har akkreditering for, innebærer at utdanningen som gis skal oppfylle kravene som stilles til en akkreditert fagskoleutdanning. Dette inkluderer blant annet

- at utdanningen har en oppdatert studieplan som inneholder de elementene den skal og som inneholder korrekt informasjon
- at utdanningen har et læringsutbytte som er utformet i tråd med NKR og at kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket
- at det er mulig for studentene å oppnå læringsutbyttet ved å følge utdanningens faginnhold og struktur
- at det er mulig å oppnå læringsutbyttet og fullføre utdanningen innenfor rammene som utdanningen er akkreditert for
- at utdanningen har opptakskrav som er i tråd med fagskoleregelverket
- at utdanningen har et fagmiljø som oppfyller kravene til fagmiljø i fagskoleregelverket

Ifølge forarbeidene (Prop. 47 L 2017-2018) må vurderingen foretas opp mot den aktuelle akkrediteringen til fagskolen.

Det går frem av forarbeidene at ordlyden i bestemmelsen ble endret fra at styret er «ansvarlig for» til at styret skal «sørge for», fordi det var bedre i overensstemmelse med gjeldende rett at dette formuleres som en pliktbestemmelse. Styret har altså en aktiv plikt til å sørge for de ulike forholdene som går frem av bestemmelsen.

Styret skal sørge for at opplysninger som blir gitt til NOKUT, studenter og dem som søker utdanning er korrekte og fullstendige, jf. fagskoleloven § 9 tredje avsnitt bokstav c. Dette innebærer blant annet at informasjonen som gis i fagskolens forskrift, i utdanningens studieplan og på fagskolens nettsider skal være korrekte og fullstendige, og at informasjonen som gis til NOKUT, for eksempel i forbindelse med akkreditering eller tilsyn, er korrekte og fullstendige.

Styret skal sørge for at det blir gitt nødvendig informasjon og veiledning til søkere og studenter ved fagskolen, blant annet om skolepenger, studietilbud, søknadsfrister og opptakskrav, jf.

fagskoleloven § 9 tredje avsnitt bokstav d. Ifølge forarbeidene (Prop. 47 L 2017-2018) er eksemplene i bestemmelsens ordlyd ikke en uttømmende liste over hva dette innebærer. Det må vurderes konkret i det enkelte tilfellet hva som er nødvendig informasjon for studenter og søkere.

Styret for fagskolen har et overordnet ansvar for fagskolen, og kan i henhold til fagskoleloven § 9 fjerde avsnitt delegeres sin avgjørelsesmyndighet til andre ved fagskolen hvis det ikke følger av denne fagskoleloven at styret selv skal fatte vedtak. Alt som gjelder avgjørelser om daglig drift, kan styret velge å delegeres til ledelsen, men selve ansvaret kan ikke delegeres. Styret må derfor følge opp og se til at oppgavene som eventuelt blir delegert, blir gjennomført på en tilstrekkelig måte.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Styret har ikke sørget for at studentene får den utdanningen som fagskolen har akkreditering for
- Styret har ikke sørget for at opplysninger som blir gitt til NOKUT, studenter og søkere til utdanningen er korrekte og fullstendige

Vurderingsgrunnlag

NOKUT har i denne tilsynsrapporten vurdert dokumentasjonen dere har sendt inn opp mot utvalgte krav i regelverket. Den innsendte dokumentasjonen, samt vår vurdering av denne, danner vurderingsgrunnlaget for vurderingene av dette kravet.

I tillegg har vi særlig lagt vekt på styreprotokollene og annen informasjon vi har mottatt om styrets arbeid.

Dere oppgir at rektor holder styret løpende orientert om skolens utvikling, både gjennom fysisk deltagelse i møter og ved skriftlige rapporter fra rektor. I henhold til systembeskrivelsen, vedtatt av styret 4. august 2022, skal rektor legge fram årsrapport for behandling i styret i februar hvert år. Årsrapporten skal inneholde ledelsens samlede analyse av utdanningskvaliteten. Dere har oppgitt at dere ikke opererer med årsrapporter til styret siden dere har flere opptak i året.

I brev datert 27. september 2023 underskrevet av rektor, har dere oppgitt at alle studenter som uteksamineres oppnår et sertifikat og følgelig sørger PFA for at studentene oppnår det fagskolen har akkreditering for.

Dere oppgir at dere i forbindelse med tilsynet har oppdatert all dokumentasjon dere benytter, inkludert endringer på nettsiden. All informasjon internt og på nettsiden skal nå være oppdatert.

Videre skriver dere at PFA er av den oppfatning at skolen gir god og tilstrekkelig informasjon vedrørende skolepenger og søknadsfrister.

I intervjuet med representanter for styret kom det frem at styret i liten grad er kjent med fagskolereguleringen og ansvaret styret har etter fagskoleloven. Representantene var for eksempel usikre på om styret har vedtatt studieplanen og fagskolens lokale forskrift og om styret har fått informasjon om resultater fra studentundersøkelser. Det ble flere ganger

gjentatt at styret har tillit til at de får all nødvendig informasjon fra rektor. Det kom fram at styreleder var kjent med at fagskolen nylig har kvalitetssikret informasjonen som gis på fagskolens nettside og at det har blitt gjort endringer i kontrakten med studentene.

Vurderinger

Utdanning fagskolen har akkreditering for

At styret skal sørge for at studentene får den utdanningen som fagskolen har akkreditering for, innebærer mer enn at studentene ved slutten av utdanningen oppnår et sertifikat. Bestemmelsen gir uttrykk for styrets alminnelige plikt til å sørge for at studentene får en utdanning som er i tråd med akkrediteringen.

NOKUT har i dette tilsynet vurdert flere av kravene til akkreditering av fagskoleutdanning, og finner at flere krav ikke er oppfylt. Dette gjelder for eksempel flere av kravene knyttet til styret (se dette kapitlet), flere av kravene knyttet til studentenes rettsstilling (se kap. 3.2), krav til fagskolens lokale forskrift (se kap. 3.3), krav til studieplanen og innholdet i denne (se kap. 4.1), krav til utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelse (se kap. 4.2), krav til utdanningens struktur (se kap. 4.3), krav til utdanningens opptakskrav (se kap. 4.4), krav til utdanningens kravspesifikasjon (se kap. 4.5.1), krav til utdanningens faglig ansvarlige (se kap. 4.5.2) og krav til utdanningens vitnemål (se kap. 4.6).

Når flere av kravene til akkreditering ikke er oppfylt, har styret heller ikke sørget for at studentene får den utdanningen som fagskolen har akkreditering for. Vi vurderer derfor at kravet ikke er oppfylt.

Opplysninger gitt til NOKUT og nødvendig informasjon til studenter og søkere til utdanning

I vurderingene av utdanningens studieplan har vi funnet flere mangler som gjør at minimumskravene til hva en studieplan skal inneholde ikke er oppfylt (se kap. 4.1). Vi har også funnet mangler i fagskolens lokale forskrift (se kap. 3.3). Studieplanen skal gi nødvendig informasjon om studietilbudet til søkere og studenter.

Vurderingene våre av fagskolens forskrift (se kap. 3.3), utdanningens studieplan (se kap. 4.1) og utdanningens opptakskrav (se kap. 4.4) viser at det ikke er samsvar mellom informasjonen som gis om utdanningens opptakskrav i ulike dokumenter eller på ulike plattformer.

På grunn av manglende opplysninger i studieplanen og den lokale forskriften, og opplysninger som ikke samsvarer mellom ulike dokumenter eller plattformer, vurderer vi at kravet om at styret skal sørge for at opplysninger som blir gitt til NOKUT, studenter og dem som søker utdanning er korrekte og fullstendige, ikke er oppfylt.

Anbefalinger

For at styret skal være i stand til å kunne ivareta pliktene sine, er det også nødvendig at styret er informert om fagskoleutdanningen som gis ved fagskolen. Ut fra den mottatte dokumentasjonen ser vi at styret er informert om progresjonen blant studentene. Flere studenter blir terminert av ulike årsaker og forsinkelser og back-log et ofte tema i styremøtene.

Dere har oppgitt at dere ikke opererer med årsrapport fordi dere har flere opptak i året, på tross av at styret gjennom å vedta kvalitetssikringssystemet deres også har vedtatt at det skal legges frem årlige rapporter til styret om kvaliteten i utdanningen. I stedet leverer rektor rapporter til styret. Rapportene fra rektor til styret og de andre dokumentene til styremøtene som vi har fått tilsendt, inneholder lite annen eksplisitt informasjon om kvaliteten i utdanningen.

Vi ser av studieplanen at styret godkjente studieplanen 10. mai 2023. Vi har ikke mottatt dokumenter eller protokoll fra dette styremøtet.

Ut fra dokumentasjonen dere har sendt oss, er det vår vurdering at det er begrenset hvilken informasjon styret har bedt om og fått om den akkrediterte fagskoleutdanningen. For at styret skal kunne sørge for at studentene får den utdanningen som fagskolen har akkreditering for, er det nødvendig at styret både er kjent med regelverket for fagskoler og kravene for akkreditering av fagskoleutdanning, samt at styret er informert om den eller de aktuelle fagskoleutdanningene som fagskolen tilbyr. Vi anbefaler at dere igangsetter tiltak som gir fagskolens styre opplæring i fagskole-regelverket, og at dere igangsetter tiltak som sikrer at fagskolens styre er godt nok informert til å kunne ivareta pliktene sine om å sørge for at studentene får den utdanningen som fagskolen har akkreditering for.

For at styret skal kunne ivareta plikten til å sørge for at det blir gitt nødvendig informasjon og veiledning til søkere og studenter ved fagskolen, er det også nødvendig at fagskolens styre er informert om hvordan slik informasjon og veiledning blir gitt og hvorvidt søkere og studenter faktisk får den nødvendige informasjonen og veiledningen. Vi er usikre på hvilken informasjon styret har fått om hvordan fagskolen gir informasjon til studentene og hvordan studentene oppfatter informasjonen de mottar. En måte å få informasjon om dette på, kan for eksempel være å legge fram resultater fra undersøkelser blant studentene som informerer om hvordan studentene oppfatter veiledningen de fikk da de søkte opptak, informasjon om skolepenger, studietilbud og opptakskrav. I kvalitetssikringssystemet deres har dere for eksempel flere spørreskjemaer dere skal benytte for blant annet å innhente tilbakemeldinger fra studentene på om de har fått tilstrekkelig informasjon før studiestart, om deres vurdering av opptaksprøven og om vurdering av informasjonen ved studiestart. Dere mottar også årlig rådata fra Studiebarometerundersøkelsen hvor det også stilles spørsmål til studentene om hvor fornøyde de er med informasjonen de har fått fra fagskolen.

Vi anbefaler at dere innfører rutiner som gjør at styret mottar informasjon om resultatet etter slike undersøkelser, eller mottar informasjon knyttet til hvilken informasjon og veiledning som gis, og hvordan denne blir forstått av studentene, på andre måter.

Vi anbefaler videre at dere sikrer at saker som gjelder informasjon og veiledning som gis til søkere og studenter, kommer fram i sakslister for innkallinger til styremøter og protokoller fra møtene. Informasjonen til styret kan for eksempel inngå i en årsrapport eller kvartalsrapporter som behandles av styret.

3.1.6 Ansettelse av rektor

Det følger av fagskoleloven § 12 første avsnitt at fagskoler skal ha en rektor. Rektor skal ha nødvendig fag- og lederkompetanse for den aktuelle fagskolen. Det er styret selv som skal ansette rektoren. Studentene og de ansatte skal bli hørt før rektor ansettes.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at kravene til ansettelse av rektor er oppfylt.

Vurderingsgrunnlag

Det er lagt ved styreprotokoll fra 7. august 2018 som viser at styret ansatte rektor. Vedtaket inneholder ikke informasjon om at studenter og ansatte hadde blitt hørt før styret ansatte rektor. PFA viser til mappe 8 som inneholder en erklæring datert 14. april 2023 og er underskrevet av Morten Rosenlund. I erklæringen er det oppgitt at studenter og ansatte har blitt hørt før ansettelsen av ham som rektor.

Vurderinger

Vi vurderer at kravet om at styret har ansatt rektor er oppfylt.

Ny fagskolelov trådte i kraft 1. juli 2018. Styret ansatte rektor like etter at de nye bestemmelsene om ansettelse av rektor trådte i kraft. Vår vurdering er at det ikke er tilstrekkelig dokumentert at studenter og ansatte har blitt hørt før rektor ble ansatt og at fagskolen ikke kan framskaffe slik dokumentasjon. Siden rektor har vært ansatt siden 2018, vil vi i forbindelse med dette tilsynet ikke kreve at ansatte og studenter nå skal høres. Vi vurderer derfor dette kravet som oppfylt. Vi forutsetter at styret vil sikre at studenter og ansatte blir hørt før en eventuell ansettelse av ny rektor.

Fag- og lederkompetanse

Vår vurdering er at rektor har fag- og lederkompetanse som er tilpasset fagskolens egenart. Han er utdannet flyger og har innehatt en rekke operative og administrative stillinger i luftforsvaret og i aktuelle flyselskaper.

3.2 Studentenes rettsstilling

3.2.1 Klagenemndas sammensetning og oppgaver

Fagskoler skal ha en lokal klagenemnd, jf. fagskoleloven § 20. Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer.

Lederen og dennes varamedlem må oppfylle de lovbestemte kravene til lagdommere. Det vil si at de må være norske statsborgere, ikke være fradømt stemmeretten, ha fylt 25 år og ha juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, jf. domstolloven⁵ §§ 53 første avsnitt første

⁵ Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene

setning og 54 andre avsnitt første setning. Lederen og dennes varamedlem skal ikke være ansatt ved institusjonen. To av medlemmene skal være studenter på oppnevningstidspunktet.

I henhold til fagskoleloven § 39, gjelder bestemmelsene i forvaltningsloven om habilitet i § 6 når fagskolene behandler saker etter fagskoleloven.

En person er ugild (inhabil) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for et selskap som er part i saken, jf. forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e nummer 2. I tillegg vil de som har fattet vedtaket, være inhabile dersom de også skal delta i behandlingen i en klageinstans av samme vedtak/sak. En person vil kunne være ugild (inhabil) når særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet, jf. forvaltningsloven § 6 andre avsnitt.

Klagenemnda er vedtaksfører når lederen eller varamedlemmet for lederen og minst to andre medlemmer eller varamedlemmer er til stede.

Den lokale klagenemnda skal behandle klager over enkeltvedtak, jf. § 20 første avsnitt første setning. Dette gjelder blant annet avgjørelser om godskrivning og fritak etter fagskoleloven § 8 og avgjørelser om opptak etter § 16.

Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle andre klagesaker for studentene, det vil si klager på vedtak som ikke er enkeltvedtak.

I tillegg kan styret delegere myndigheten til å fatte vedtak i følgende saker til klagenemnda:

- inndragning og karantenetid ved bruk av falske dokumenter ved opptak til utdanninger, jf. fagskoleloven § 16 a
- klage på formelle feil ved eksamen, jf. fagskoleloven § 23
- annullering av eksamen eller prøve, jf. fagskoleloven § 24
- bortvisning og utestengning, jf. fagskoleloven § 25
- vurdering av skikkethet, jf. fagskoleloven § 26 og fagskoleforskriften § 36
- krav om politiattest, jf. fagskoleloven § 27
- utestenging ved bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet, jf. fagskoleloven § 43

Når det gjelder klagenemndas vedtaksførhet og oppgaver, vil NOKUT primært undersøke om klagenemndas mandat er i samsvar med regelverket, og at klagenemnda behandler de sakene den skal etter loven, og de sakene den eventuelt har fått delegert fra styret.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- sammensetningen av den lokale klagenemnda oppfyller ikke lovens krav
- mandatet for klagenemnda ikke er i samsvar med regelverket

Vurderingsgrunnlag

Følgende dokumentasjon danner grunnlaget for våre vurderinger:

- Dokument 9, Oppdatert oversikt over klagenemndas medlemmer med varaer, med dato for når de ble valgt
- Dokument 10, Klagenemndas mandat

- Dokument 11, Saker klagenemnda har behandlet i 2020, 2021, 2022 og hittil i 2023

Vurderinger

Sammensetning av klagenemnda

Vi vurderer at kravene til sammensetning av klagenemnda ikke er oppfylt fordi dere mangler to varamedlemmer. Klagenemnda har fem medlemmer. Lederen og dennes varamedlem oppfyller lovens krav til lagdommere og de er ikke ansatt ved fagskolen. To av medlemmene i klagenemnda er studenter. Alle medlemmer skal i tillegg ha personlige varamedlemmer. Det mangler ett varamedlem for studentrepresentanten og ett for ansattrepresentanten. Lovens krav til sammensetning er derfor ikke oppfylt.

Leder for klagenemnda er registrert i Enhetsregisteret som varamedlem til styret, han er fagskolens advokat og har bistått fagskolen i saker hvor studenter har reist sak mot fagskolen. Ut fra dokumentasjonen dere har levert, kommer det fram at leder for klagenemnda erklærte seg inhabil i to av de tre sakene klagenemnda har behandlet i perioden NOKUT har undersøkt. Vi har ikke tilstrekkelig med opplysninger for å fastslå at lederen for klagenemnda er inhabil etter reglene i forvaltningsloven § 6, men vil peke på at de ulike tilknytningspunktene og rollene denne personen har kan fremstå som uryddig. Fagskolen må på selvstendig grunnlag vurdere klagenemndas sammensetning og sørge for at den er gyldig.

Mandat for klagenemnda ved PFA, behandle klager eller fatte vedtak som første instans

I dokumentasjonen dere ha sendt NOKUT, oppgir dere at det ikke finnes en fullstendig oversikt over hvilke oppgaver styret har delegert. I mandatet for klagenemnda har dere oppgitt at klagenemnda skal behandle saker som førsteinstans. Vi legger til grunn at dette innebærer at klagenemnda skal fatte vedtak i tillegg til å behandle klager.

Vår overordnede vurdering er at mandatet for klagenemnden ikke er i samsvar med regelverket. Vi begrunner dette i vurderingene under. Det er heller ikke fullt samsvar mellom bestemmelsene i deres lokale forskrift § 6-1 om klagenemnd og klageordning og mandatet for klagenemnda.

Mandatet må omarbeides slik at det kommer fram i hvilke saker klagenemnda skal behandle klager. Hvis styret beslutter å delegere vedtaksmyndighet til klagenemnda, må det komme fram i mandatet hvilke saker dette gjelder og hvem som er rett klageinstans. I mandatet for klagenemnda er flere av henvisningene til regelverket feil, slik at det er uklart hva som faktisk ligger i mandatet. Dere må også sikre at det er samsvar mellom bestemmelsene i den lokale forskriften og mandatet for klagenemnda.

I første kulepunkt i mandatet går det fram at klagenemnda skal behandle saker etter «Forskrift om opptak, disiplinære sanksjoner og klagebestemmelser og eksamen ved fagskolen PILOT FLIGHT ACADEMY AS, § 2-9 (5) jfr. § 6-1 (3) jfr. Lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 8». Bestemmelsene i §§ 2-9 (5) og 6-1 (3) i deres lokale forskrift og lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 8, handler om ulike forhold og det er derfor misvisende at dere jamfører alle tre bestemmelsene. Det er uklart om dere mener at klagenemnda skal fatte vedtak etter den lokale forskriften § 2-9 (5):

Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd, eller i regler om krav til politiattester som nevnt i annet ledd, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt. Studenten kan bare utestenges dersom praksisopplæring eller klinisk undervisning må regnes som uforsvarlig på grunn av kontakten studenten da får med mennesker.

Dere krever ikke at studentene skal levere politiattest og utdanningene dere tilbyr inneholder heller ikke praksis eller klinisk undervisning. Dere har derfor ikke hjemmel til å utestenge studenter på grunnlag av forhold som er omtalt i politiregisterloven. Klagenemnda skal derfor ikke fatte vedtak eller behandle klager i slike saker.

Det er også uklart om klagenemnda skal fatte vedtak etter lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 8 i og med at dere har jamført bestemmelsen med § 2-9 (5), utstenging etter politiregisterloven, i deres lokale forskrift. Fagskoleloven § 8 omhandler godskrivning og fritak. Vedtak etter denne paragrafen er enkeltvedtak som kan påklages til klagenemnda. Dette må dere tydeliggjøre i mandatet for klagenemnda.

I andre kulepunkt i mandatet oppgir dere at klagenemnda skal fatte vedtak etter deres lokale forskrift § 5-1 (1). I bestemmelsen i den lokale forskriften står det at Pilot Flight Academys styre eller Luftfartstilsynet kan annullere resultatet av en eksamen prøve eller annet arbeid som bedømmes med karakter som en student har fått adgang til å avlegge ved å benytte et falskt vitnemål, andre falske dokumenter eller annen form for uredelig opptreden. Dere viser til § 6-1 (3) i den lokale forskriften som kun sier at klagenemnda skal behandle og treffe vedtak i saker etter fagskolelovens §§ 23 og 25. I tillegg viser dere til lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 24 hvor det er tydelige at styret skal fatte vedtak om annullering av eksamen eller prøve og at nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning er klageinstans (nasjonal klagenemnd). Hvis styret ønsker at klagenemnda skal fatte vedtak i slike saker, må styret delegere denne oppgaven til klagenemnden. Det må også komme tydelig fram i mandatet at klagenemnda fatter vedtak og at nasjonal klagenemnd er klageinstans.

I tredje kulepunkt i mandatet har dere angitt at klagenemnda behandler saker etter deres lokale forskrift § 5-3, Utestenging og bortvisning. I § 5-3 (4) og (5) går det fram at styret fatter vedtak i slike saker og at nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning er klageinstans. Dette er i samsvar med bestemmelsene i fagskoleloven § 25. Hvis styret ønsker at klagenemnda skal fatte vedtak i slike saker, må styret delegere denne oppgaven til klagenemnda. Det må også komme tydelig fram i mandatet at klagenemnda fatter vedtak og at nasjonal klagenemnd er klageinstans.

I fjerde kulepunkt i mandatet går det fram at klagenemnda som førsteinstans skal behandle saker etter den lokale forskriften § 5-4, Formål med skikkethetsvurdering. I den lokale forskriften § 5-4 går det fram at styret fatter vedtak i slike saker og at nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning er klageinstans. Dette er i samsvar med bestemmelsene i fagskoleloven § 26. Hvis klagenemnda skulle ha fattet vedtak i slike saker, måtte styret delegert denne oppgaven til klagenemnda. Vi viser imidlertid til vår vurdering av deres lokale forskrift hvor vi konkluderer med at utdanningene dere tilbyr, faller utenfor bestemmelsene i fagskoleregelverket om skikkethetsvurdering.

Saker klagenemnda har behandlet i 2020–2023

Den lokale klagenemnda har behandlet i alt tre klager som gjelder «terminert studie». Vedtakene fra klagenemnda viser at det er bestemmelser i kontrakten mellom studenten og fagskolen som ligger til grunn for beslutningen om at studenten mister studieretten. Ifølge kontrakten mister studentene studieretten hvis ikke alle skriftlige eksamener er bestått 18 måneder etter første eksamen eller hvis studenten ikke har fullført utdanningen innen 36 måneder. Vedtakene er dermed ikke hjemlet i fagskoleregelverket eller i deres lokale forskrift. I mandatet til klagenemnda inngår det ikke at klagenemnda skal behandle saker som ikke er hjemlet i fagskoleregelverket eller den lokale forskriften. Det må komme tydelig fram i mandatet hvilke saker klagenemnda skal behandle. Tap av studierett har inngripende konsekvenser for studentene og bestemmelsene bør derfor også inngå i fagskolens forskrift. Se vår vurdering av deres lokale forskrift i kapittel 3.3.

Anbefaling

Vi anbefaler at fagskolen legger til rette for opplæring av klagenemndas medlemmer slik at medlemmene får innføring i mandatet og ansvaret som følger av rollen. Det følger et stort ansvar med denne rollen, og på institusjonsbesøket virket det som om mandatet for klagenemnda var lite kjent.

3.2.2 Læringsmiljø

Styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø, og skal, i samarbeid med studentorganene, legge forholdene til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø, jf. fagskoleloven § 15 første avsnitt. Begrepet «læringsmiljø» omfatter alle faktorer som kan påvirke studentene i en studiesituasjon. Institusjonen har ansvar for de elementer av læringsmiljøet som med rimelighet kan anses å være innenfor utdanningsinstitusjonens kontrollsfære.

Videre skal styret innenfor sitt ansvarsområde arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 13.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Fagskolen har lagt forholdene til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø
- Fagskolen samarbeider i tilstrekkelig grad med studentene om læringsmiljøet
- Fagskolen arbeider for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering

Vurderingsgrunnlag

Dere har gitt informasjon om at dere har opprettet læringsmiljøutvalg (LMU). LMU har en egen e-postadresse studentene kan benytte for å oppnå kontakt, og studentene informeres også via den digitale oppslagstavlen om hvem som er medlemmer i utvalget.

LMU skal ha to medlemmer fra studentene og to medlemmer fra de ansatte. Medlemmene blant studentene oppnevnes etter innstilling fra studentrepresentantene. LMU skal være styrets rådgivende utvalg i saker som gjelder læringsmiljøet, være en pådriver for

læringsmiljøspørsmål og bidra til diskusjon om denne tematikken på ulike nivå i organisasjonen. LMU sorterer direkte under styret. Styret ble informert om planer for opprettelse av LMU i styremøtet 22. juni 2022.

Fagskolen har sendt oss referater fra seks møter i LMU. Referatene viser at LMU blant annet har fått presentert resultatene fra ShoT undersøkelsen.

I møtet 2. mars 2023 var ingen av studentrepresentantene til stede. Det ble blant annet besluttet at studentene i LMU skal være representanter i eksterne evalueringer. Resultater fra studentundersøkelser skal også sendes til eksterne, blant annet Norges flygerforbund. I møterefateret fra 27. april 2023 kommer det fram at LMU har mottatt en klage på det fysiske læringsmiljøet. Klagen gjaldt kvalitet på stoler i klasserom. Det ble besluttet at foreslått tiltak skulle legges fram for styret.

Dere ettsendte årsrapport for LMU 16. oktober og oppgir at årsrapporten ble oversendt alle styrets medlemmer pr e-post 25. august 2023. Dere oppgir at rapporten skal behandles i neste styremøte.

PFA har utformet «Action plan against harassment and discrimination». I handlingsplanen gis det informasjon om hvordan saker tas opp og hvordan sakene skal behandles.

På institusjonsbesøket kom det fram at «Action against harassment and discrimination» er relativt ukjent, men at det er bedre kjent at det finnes et rapporteringssystem i Opscom. Handlingsplanen er ikke omtalt i studenthåndboken.

Tilbakemelding fra PFA på den foreløpige rapporten

PFA oppgir at studenthåndboken er delvis overført til "Crew Portal" og er tilgjengelig i FlightLogger. Det oppgis at nye klasser blir informert om «Action plan against harassment and discrimination» i introduksjonsuken og at det i skrivende stund ikke finnes studenthåndbok. I kommentarene knyttet til vår vurdering av læringsmiljøet, har PFA også oppgitt at det finnes et studentorgan ved fagskolen. Vi har vurdert dette i kapittel 3.2.4, *Tilrettelegging for arbeid i studentorgan og studentrepresentasjon*.

PFA har i tillegg enkelte kommentarer knyttet til noen av anbefalingene om LMU sine oppgaver tilstedeværelse i møtene. Vi har tatt disse til følge og rettet i teksten.

Vurderinger

Tilrettelegging for et godt og inkluderende læringsmiljø

Vi vurderer at fagskolen gjennom opprettelsen og organiseringen av LMU har lagt forholdene til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø.

Samarbeid med studentorganer om læringsmiljøet

Kravet i fagskoleloven er at dere skal samarbeide med studentorganene om å legge til rette for og skape et godt og inkluderende læringsmiljø. I den foreløpige rapporten skrev vi at dere ikke har et eget studentorgan, men at vi anser at opprettelsen av LMU vil kunne sikre at kravet om samarbeid med studentene om læringsmiljøet er oppfylt. I kommentarene til den foreløpige rapporten, har dere oppgitt at dere har et studentorgan. Vi har kommet til at dette ikke gir grunn til å endre våre tidligere vurderinger for dette kravet, siden studentrepresentantene i LMU er valgt av studentrepresentantene.

Referatene fra møtene i LMU, viser at dere blant annet har tatt opp resultatene fra ShoT-undersøkelsen i LMU og at dere også skal legge fram resultater fra studentundersøkelsen for LMU. Videre viser referatene at LMU har behandlet en sak som handler om det fysiske læringsmiljøet.

Ordnningen er fortsatt relativt ny, og opplysninger vi fikk på institusjonsbesøket viser at LMU ikke er så godt kjent blant studenter uten verv. Studenthåndboken PFA sendte NOKUT 25. mai 2023, inneholder ikke informasjon om LMU. PFA har ikke sendt NOKUT oppdatert versjon av denne håndboken. I ettersendt dokumentasjon har dere oppgitt at referatene fra LMU-møtene er tilgjengelige for både studenter og ansatte på FlightLogger. Videre oppgir dere at dere nylig har opprettet en digital nettbasert portal for studenter og at dere planlegge å legge ut samme informasjon der som det dere har lagt ut på de digitale oppslagstavlene i skolebygget. På bakgrunn av dette, vurderer vi at dere har satt i gang tilstrekkelige tiltak for å gjøre arbeidet med læringsmiljøet kjent blant studenter og ansatte.

Årsrapporten fra LMU viser at LMU i 2023 har sendt flere saker knyttet til læringsmiljøet til styret. I rapporten ber LMU styret om å ta stilling til fem konkrete saker. I tillegg kommer LMU med en flere anbefalinger til styret. Vi kan ikke se ut fra mottatte styreprotokoller at styret har behandlet sakene som LMU har bedt styret ta stilling til. Vi vurderer likevel at årsrapporten gir styret et tilstrekkelig grunnlag for å kunne ivareta det overordnede ansvaret for læringsmiljøet.

Vi forventer imidlertid at styret sikrer at det blir tatt beslutninger i sakene LMU har fremmet, enten ved at styret selv foretar beslutningene eller at styret delegerer oppgaven. Vi viser til våre vurderinger i punkt 3.1.3 om delegering av beslutningsmyndighet.

Det stilles ikke krav i fagskoleregelverket om LMU. Det stilles krav om at styret, i samarbeid med studentorganene, skal legge forholdene til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø. Vi vurderer at opprettelse av LMU er et egnet tiltak som vil kunne sikre dette samarbeidet.

Forebygge og forhindre trakassering

Vi vurderer at dere ved å utforme en handlingsplan mot trakassering og diskriminering, har satt i gang et arbeid for å forebygge og hindre trakassering. Et slikt arbeid er tilstrekkelig for å oppfylle kravet om å arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering, jf. fagskoleloven § 15 første avsnitt tredje setning. Vi forutsetter imidlertid at fagskolen informerer om handlingsplanen i introduksjonsuken, slik dere har oppgitt i deres kommentarer til den foreløpige tilsynsrapport.

Anbefalinger

I årsrapporten for LMU viser dere til forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning kapittel 2-1. Disse bestemmelsen gjelder universiteter og høyskoler, ikke høyere yrkesfaglig utdanning. Kravene til fagskolenes kvalitetsarbeid er regulert i fagskoleloven § 5, fagskoleforskriften § 49 og fagskoletilsynsforskriften kapittel 4. For fagskoler stilles det blant annet krav om fagskolen systematisk skal innhente informasjon fra studenter, ansatte, representanter fra yrkesfeltet og eventuelle andre relevante kilder for å vurdere om hver enkelt utdanning når målet for kvalitet, fagskoletilsynsforskriften § 4-1 tredje avsnitt. Vi anbefaler at dere tar en

gjennomgang av henvisninger til regelverket slik at dere sikrer at dere implementerer regelverket som gjelder for høyere yrkesfaglig utdanning.

3.2.3 Studentenes tilgang til studentombud

Styret skal sørge for at alle studenter har tilgang til et studentombud, jf. fagskoleloven § 14 a. Dette innebærer at alle studenter har krav på å kunne henvende seg til et studentombud for å få råd og hjelp i saker som gjelder studiesituasjonen deres.

Det er ikke et krav at studentene skal ha fysisk tilgang til studentombudet. Ordningen med studentombud må imidlertid organiseres slik at alle studenter har tilstrekkelig tilgang. Tilgangen kan ikke regnes som tilstrekkelig hvis studentene i praksis har problemer med å få kontakt med ombudet fordi det har ansvar for et for stort antall studenter eller det av andre grunner er vanskelig å komme i kontakt med. Innenfor denne rammen står institusjonen fritt til å selv velge hvordan den vil organisere ordningen med studentombud.

Studentombudet kan ikke instrueres i sitt virke. Det vil si at studentombudet skal være uavhengig.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Studentene har tilgang til et uavhengig studentombud

Vurderingsgrunnlag og vurderinger

Fagskolen har levert arbeidsavtale for studentombud, mandat med beskrivelsene av oppgavene som ligger til rollen og informasjon om hvordan ordningen gjøres kjent blant studentene.

I henhold til arbeidsavtalen er studentombudet ansatt i 10 prosent stilling. I avtalen går det fram at studentombudet har taushetsplikt om forhold arbeidstaker blir kjent med hos arbeidsgiver. I mandatet går det fram at studentombudet skal være uavhengig, gi råd og hjelp relatert til studiesituasjonen og sikre at studentens rettigheter blir ivaretatt.

Studentombudet skal også bidra til å forebygge trakassering og diskriminering.

Studentombudet skal rapportere til styret hvert kvartal og rektor skal holdes løpende orientert.

Vår vurdering er at mandatet for studentombudet er i samsvar med fagskoleregleverket.

Det er lagt ved et dokument hvor det blir oppgitt at dere gir informasjon om studentombud ved oppstart, på intranettsiden, i studenthåndboken og at studentombudet er med i Facebook-gruppen Student service.

Vi anser at dere har dokumentert at dere har satt i gang tiltak for å gjøre ordningen med studentombudet kjent blant studentene.

Den som er i rollen som studentombud, er i også ansatt ved fagskolen som safety & compliance monitoring manager. Regelverket åpner for at studentombudet kan være ansatt ved fagskolen.

Vår vurdering er at ordningen dere har for studentombud er i samsvar med regelverket.

Anbefaling

Når et studentombud er ansatt ved fagskolen i en annen stilling, er det spesielt viktig å sikre at studentene har tillit til at studentombudet ikke kan instrueres i sitt virke og har taushetsplikt om forhold som gjelder studentene. Dette kommer tydelig fram i studenthåndboken, men vi anbefaler at dette også inngår tydeligere i arbeidsavtalen med studentombudet.

3.2.4 Tilrettelegging for arbeid i studentorgan og studentrepresentasjon

Studentene ved fagskoler kan opprette studentorgan som skal ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre, jf. fagskoleloven § 14. Tilsvarende kan studenter ved den enkelte avdeling ved en fagskole opprette studentorgan for denne.

Styret skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Dette innebærer at institusjonen i samråd med studentorganet må vurdere behovet for tilrettelegging, herunder lokaler og kontorutstyr og en rimelig dekning av utgifter for at studentorganet skal kunne fungere. Hva som er tilfredsstillende og rimelig må vurderes konkret og vil kunne variere avhengig av fagskolens størrelse.

Videre skal studentorganene høres i alle saker som angår studentene, og studenter skal være representert i alle kollegiale organer som tildeles beslutningsmyndighet ved fagskolen.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- studentene er representert i alle kollegiale organer som er tildelt beslutningsmyndighet

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- styret har ikke lagt forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte
- studentorganet blir ikke hørt i alle saker som angår studentene

Vurderingsgrunnlag

I oversikten over krav og dokumentasjon som dere leverte 12. juni 2023, oppgir dere på side 6 og 9 at ikke finnes egne studentorganer ved skolen, men at dere gjennomfører månedlige studentrepresentantmøter hvor klasserepresentanter fra alle klasser inviteres. Disse møtene blir referert og referatet er tilgjengelig for alle studenter. Klasserepresentanter blir valgt per klasse.

Dere oppgir videre at studentenes stemme i tillegg blir hørt gjennom studentenes deltagelse i alle organer ved fagskolen som fatter beslutninger i saker som har betydning for studentene, som styret, klagenemda og skikkethetsnemda. I dokumentet Student Democracy, har dere oppgitt hvilke råd og utvalg studenter er representert i sammen med en liste med navn på klassetillitsvalgte.

Dere har lagt ved flere møtereferater fra møter mellom ledelsen og tillitsvalgte studenter. Referatene viser at det i disse møter blir gitt informasjon fra ledelsen og at spørsmål blir besvart.

Studentene har i tillegg en egen student-forening, Propwash. Foreningen er tilknyttet Norsk Flygerforbund (NF). Dere har oppgitt at det er dialog mellom Propwash og ledelsen rundt eventuelle konkrete saker, men det er ingen faste møter.

Tilbakemelding fra PFA på den foreløpige rapporten

PFA skriver at det finnes et studentorgan ved fagskolen. "Propwash" representerer studentene i flere fora hvor det utveksles informasjon mellom skolens ledelse og studenter. Propwash ble opprettet i 2020 og er tilknyttet Norsk Flygerforbund. Dere oppgir at Propwash blir invitert til alle møtene. I ettersendt dokumentasjon mottatt 5. mars 2024, skriver dere at skolen i flere saker har vært i direkte forhandlinger med PropWash om blant annet turnusordninger og økonomisk kompensasjon ved forsinkelse. Leder av PropWash skriver at studentforeningen er en uavhengig organisasjon registrert i Altinn. Foreningen har omtrent 110 medlemmer og har som formål å støtte studentene og deres rettigheter. For tiden er det ingen medlemsavgift.

Dere oppgir at studentrepresentantene (og alle skolens studenter og ansatte) får tilgang til resultatene av studentundersøkelser gjennom publiseringen av rapporten etterfølgende den eksterne vurderingen av gjennomførte studentundersøkelser. Dere tar også opp temaer til diskusjon på studentrepresentantmøter basert på tilbakemeldinger mottatt gjennom studentundersøkelser. PFA tar kritikk på at dette ikke har vært gjennomført systematisk, og vil heretter legge inn resultater fra studentundersøkelser som et fast agendapunkt under studentrepresentantmøtene.

15. april 2024 sendte vi dere brev for å forsikre oss om at vi har mottatt all relevant informasjon for å vurdere kravene knyttet til studentorgan. Dere bekreftet i e-post 22. april at Pilot Flight Academy ikke har dokumentasjon ut over det NOKUT allerede har fått tilgang til.

Vurderinger

Studentrepresentasjon i kollegiale organer

Studentene er representert i styret, klagenemden og skikkethetsnemden, slik fagskoleloven krever. Dere oppgir at dere ikke har andre organer med beslutningsmyndigheter. Vi konkluderer derfor med at studentene er representert i organene med beslutningsmyndighet.

Vi viser imidlertid til våre vurderinger i kapittel 3.3 hvor vi konkludere med at dere ikke har hjemmel i fagskoleloven til å vurdere studentenes skikkethet. Skikkehetsnemnden har derfor ingen funksjon og kan avvikes.

Tilrettelegging for at studentorgan kan drive arbeidet på en tilfredsstillende måte

I den foreløpige tilsynsrapporten konkluderte NOKUT med at det ikke var opprettet studentorgan ved PFA. I kommentarer til den foreløpige rapporten skriver PFA at PropWash er et studentorgan som ble opprettet i 2020. NOKUT har kommet til at vi anser at dere har et studentorgan, da det ikke er et krav i fagskoleregelverket til hvordan et studentorgan ved en fagskole må være opprettet, jf. fagskoleloven § 14.

Ifølge forarbeidene til fagskoleloven (Prop. 47 L (217-2018)), er hensikten med å pålegge den enkelte fagskole et ansvar for å tilrettelegge for opprettelse av et studentorgan å styrke mulighetene for at fagskolestudentene kan ha et velfungerende studentdemokrati. Bestemmelsen om at styret skal legge forholdene til rette for at studentorganet kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte, gir ikke studentorganet noen rett til å pålegge fagskolen bestemte ytelser. Studentorganet har likevel krav på å bli tatt med på råd når det skal fastsettes hvilken tilrettelegging som er nødvendig for at organet skal kunne drive sin virksomhet på en tilfredsstillende måte. Forarbeidene sier videre at plikten for å legge til rette for studentorganet, kan føre til noe økte økonomiske og administrative kostnader for fagskolen, ved at fagskolen må sørge for mulighet for at studenttillitsvalgte har tilgang til et kontor helt eller delvis, på skolens område. Det kan også bli noen utgifter til dekning av nødvendig IKT-utstyr og annet utstyr som for eksempel kontorrekvisita.

I brev til PFA 15. april 2024, ba vi eksplisitt om dokumentasjon eller informasjon om hvordan fagskolen har tilrettelagt for at studentorganet kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Dere svarte at dere ikke har dokumentasjon ut over det NOKUT allerede har fått tilgang til, og dere ga ikke informasjon om hvordan fagskolen har tilrettelagt for studentorganet. Ut fra mottatt dokumentasjon kan vi ikke se at styret eller ledelsen ved fagskolen har lagt il rette for at studentorganet kan drive sitt arbeide på en tilfredsstillende måte. Vi kan ikke se at tilrettelegging for studentorganets arbeid har vært tema i verken styremøter eller møter mellom fagskolens ledelse og studentene.

Studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene

I den mottatte dokumentasjonen er det oppgitt at det er dialog mellom Propwash og ledelsen rundt eventuelle konkrete saker, men ingen faste møter utenom møtene hvor Propwash er invitert sammen med de tillitsvalgte studentene.

Vår vurdering er at styret i noen grad har lagt til rette for at studentorganet blir hørt i saker som angår studentene gjennom møtene ledelsen ved fagskolen arrangerer med de tillitsvalgte og representant fra Propwash. Møtereferatene viser at studentene får mye informasjon i møtene. Ut fra referatene er det imidlertid vanskelig å se at studentenes synspunkter blir drøftet i møtene.

Den mottatte dokumentasjonen viser ikke at studentorganet har blitt hørt i viktige saker som for eksempel endringer i studieplanen og læringsutbyttet for utdanningen. Ut fra dokumentasjonen dere har levert og informasjonen som ble gitt på institusjonsbesøket, har ikke studentorganet blitt hørt eller involvert i dette arbeidet. Vi kan heller ikke se at studentorganet ble hørt før det ble besluttet å legge større deler av utdanningen til studiestedet i USA. Studentene vi møtte på besøket var ikke informert om forslaget før etter at det var blitt vedtatt å gi større deler av utdanningen i USA.

Studentene har riktignok en studentrepresentant i styret, men ingen studenter deltok på styremøtet 17. mars 2023 hvor dette var et tema. Kravet om at studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene er for øvrig mer omfattende enn at studentrepresentanten i styret er til stede når en beslutning som angår studentene blir tatt.

Resultater fra studentundersøkelser blir lagt fram for LMU, men representanten til LMU representerer nødvendigvis ikke studentorganet. Studentorganet må få framlagt resultater fra undersøkelsene og tiltak fagskolen ønsker å iverksette. Fagskolen bør også samarbeide med studentorganet om eventuelle tiltak. I kommentar til den foreløpige rapporten oppgir dere at studentundersøkelser heretter skal inn som et fast agendapunkt under studentrepresentantmøtene.

På bakgrunn av de gitte eksemplene, konkluderer vi med at det ikke er dokumentert at studentorganet blir hørt i alle saker som angår studentene.

Anbefalinger

Studentorgan

Vi anbefaler at fagskolen tar initiativ til en dialog med studentene om hvordan studentorganet kan organisere seg for å fungere på en best mulig måte. For høyere utdanning er det krav om at det skal det avholdes valg blant studentene til studentorganet, jf. universitets og høyskoleloven § 4-1 andre ledd. Dette innebærer at hele studentmassen kan delta i valget. Det finnes ikke tilsvarende bestemmelser i fagskoleregelverket. Dette blir likevel ivaretatt ved mange fagskoler. Studentdemokratiet blir ofte organisert slik at de studenttillitsvalgte er organisert i et studentråd/studentorgan. Det er vanlig at studentorganer har et styre og velger en studentrådsleder/leder for studentorganet. Leder er ofte kontaktperson mellom studentene og administrasjonen ved fagskolen.

Ved PFA er det tillitsvalgte studenter i tillegg til PropWash. Vi har ikke innhentet vedtekter for PropWash, og vi er usikre på om foreningen representerer alle studentene ved fagskolen. Studentorganet vil kunne stille sterkere om representantene for organet består av de tillitsvalgte studentene og at foreningen representerer alle studentene ved fagskolen.

Et studentorgan bør gjennomføre separate møter hvor studentene kan drøfte saker som skal tas opp med fagskolen.

Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF) har utformet en håndbok om studentdemokrati som gir nyttig informasjon om studentorganets arbeid og rollen som tillitsvalgt. Vi anbefaler denne som inspirasjon for fagskolens videre arbeid med å legge til rette for et fungerende studentdemokrati.

PFA bør også vurdere om det vil være hensiktsmessig å inngå en samarbeidsavtale med studentorganet. Avtalen kan for eksempel inkludere hva PFA og studentorganet kan forvente av hverandre, faste møtepunkter, fagskolens tilrettelegging for studentorganets arbeid og lignende.

3.3 Fagskolens lokale forskrift

Fagskoleloven og fagskoleforskriften stiller krav om at alle fagskoler har sin egen forskrift. Forskriften skal inneholde informasjon om opptak, eksamener, prøver og annet arbeid, og eventuelt skikkethetsvurdering. Forskriften må videre inneholde fagskolens navn, når forskriften er vedtatt og henvisning til bestemmelsene som gir hjemmelen til forskriften. Fagskolens styre må vedta forskriften.

Fagskolens forskrift må ha egne regler om opptak med informasjon om kravene til formell utdanning eller tilsvarende realkompetanse som gir opptak til fagskolen, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt. Forskriften kan henvisne til studieplanene for mer detaljert informasjon om opptak til hver av utdanningene fagskolen tilbyr. Videre må forskriften inneholde regler om opptak med informasjon om kravene til norskkunnskaper for søkere med videregående opplæring fra land utenfor Norden, jf. fagskoleforskriften § 9 andre avsnitt tredje setning. Forskriften må også inneholde informasjon om det stilles språkkrav i engelsk, og i så fall om søkere må dokumentere kunnskaper i engelsk på minimum nivå B1 eller B2 i Europarådets referanserammeverk for språk, jf. fagskoleforskriften § 9 sjuende avsnitt.

Forskriften må videre inneholde informasjon om gjennomføring av eksamener, prøver og annet arbeid, jf. fagskoleloven § 21 femte avsnitt første setning. Dette omfatter vilkår for å gå opp til en eksamen eller prøve på nytt, adgangen til en ny praksisperiode og oppmelding. Hvis fagskolen har flere utdanninger, må det stå tydelig i forskriften om det er forskjeller i reglene for eksamener, prøver og annet arbeid for de ulike utdanningene.

Hvis fagskolen har utdanninger hvor det skal gjennomføres skikkethetsvurdering, jf. fagskoleforskriften § 27, må forskriften si hvilke utdanningen dette gjelder, jf. fagskoleforskriften § 27 første avsnitt andre setning.

I tillegg til de ovennevnte kravene som følger av regelverket, kan fagskolens styre kan beslutte å ta inn ytterligere bestemmelser i fagskolens lokale forskrift enn de det i regelverket er krav om å ta inn. NOKUT har blant annet anbefalt å ta inn bestemmelser om fritak og godskriving, bortvisning og utestengning, klagerett og prosedyrer for å klage, og lokal klagenemnd (<https://www.nokut.no/norsk-utdanning/fagskole/regelverk-for-fagskoler/fagskolens-forskrift--hva-ma-med-i-fagskolens-forskrift/>).

Dersom fagskolen har tatt inn slike bestemmelser, må bestemmelsene være innenfor rammen for hva fagskolen kan regulere, og i samsvar med fagskoleloven med forskrifter.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Fagskolens lokale forskrift oppfyller ikke kravene i regelverket for opptakskrav
- Fagskolens lokale forskrift oppfyller ikke kravene i regelverket for politiattest

- Fagskolens lokale forskrift oppfyller ikke kravene i regelverket for skikkhetsvurdering og utestengning
- Fagskolens lokale forskrift oppfyller ikke kravene i regelverket for eksamens- og vurderingsordninger

Vurderingsgrunnlag

Fagskolens forskrift er lagt ved som dokumentasjon og er også publisert på Lovdata. Forskriften ble vedtatt av styret i Pilot Flight Academy den 4. august 2022 og trådte i kraft straks.

Det går fram at forskriften har syv hovedkapitler som omtaler følgende:

- Generelle bestemmelser
- Opptak
- Fravær og tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov
- Eksamen
- Annullering, utestengelse og skikkethet
- Klageordning og klageorganer
- Studentorgan, studentrepresentasjon og læringsmiljø

Tilbakemelding fra PFA på den foreløpige rapporten

PFA skriver at NOKUT hevder at skolen ikke har hjemmel for å gjøre skikkethetsvurderinger. PFA skriver videre at dette er en vurdering som ikke deles av Nasjonal klagenemnd for høyere yrkesfaglig utdanning. PFA mener at Nasjonal Klagenemnd er av den oppfatning at en skole kan gjennomføre skikkethetsvurdering så lenge denne er tatt inn i skolens forskrift. PFA ber NOKUT avklare dette med/mot Nasjonal Klagenemnd.

Vurderinger

Når vi i omtalen benytter betegnelsen «forskriften», viser vi til deres forskrift for Pilot Flight Academy. Dersom vi viser til andre bestemmelser i nasjonale forskrifter eller lover, angir vi disse eksplisitt.

I vurderingene omtaler vi ikke alle bestemmelsene i forskriften. Vi omtaler kun områdene der vi har merknader til bestemmelsene.

Opptakskrav

Generelle opptakskrav

Opptakskravet er fullført og bestått videregående opplæring med enten fagbrev eller svennebrev eller treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse. Vurdering av realkompetanse er grundig beskrevet. Vår vurdering er at disse bestemmelsene om opptak er i samsvar med lov og forskrift.

Spesielle opptakskrav

I § 2-3 (8) i den lokale forskriften gis det generell informasjon om at styret kan stille spesielle opptakskrav og det vises til at spesielle opptakskrav skal fremgå av studieplanen. På nettsiden og i studieplanen går det fram at søkere må bestå opptaksprøve og ha gyldig flymedisinsk legeattest klasse 1 før oppstart av studiet. Disse opptaksbestemmelsene må også inngå i den lokale forskriften.

Informasjon om opptak i lokal forskrift, i studieplan og på fagskolens nettside

Styret selv skal gi utfyllende forskrift om opptak til den enkelte fagskolen, med krav til formell utdanning eller tilsvarende realkompetanse, jf., fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt. Den lokale forskriften er det formelle dokumentet hvor opptaksbestemmelser skal reguleres. I tillegg stilles det krav om at studieplanen skal inneholde opptaksbestemmelsene for den aktuelle utdanningen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt. Søkere til utdanninger vil som oftest forholde seg til informasjon om opptaksbestemmelser på fagskolens nettside. Bestemmelsene i opptak i den lokale forskriften, skal være førende for informasjon om opptak i studieplanen og på nettsiden. Dette er av avgjørende betydning for at det ikke skal herske tvil om gjeldene opptaksbestemmelser. Tilsynet har avdekket at det gis ulike informasjon om opptaksbestemmelser i lokal forskrift, studieplan og på nettsiden og at det er behov for å endre informasjonen dere gir om opptak i både forskrift, studieplanen og på nettsiden. Vi viser til vurderingene i kapittel 4.1 studieplan og 4.4 opptak.

Krav til norskkunnskaper, men ikke krav til engelskkunnskaper

I forskriftens § 2-4 stiller dere krav til norskkunnskaper for søkere fra land utenfor Norden. Dere gir utdanningen på engelsk og kravene til norskkunnskaper gjelder ikke for søkere som skal tas opp til fremmedspråklige utdanningsprogram, jf. fagskoleforskriften § 9 sjette avsnitt. Fagskolen fastsetter i forskrift om det stilles språkkrav i engelsk, og i så fall om søkere må dokumentere kunnskaper i engelsk på minimum nivå B1 eller B2 i Europarådets referanserammeverk for språk, jf. fagskoleforskriften § 9 syvende avsnitt. Dere må fjerne kravet om norskkunnskaper fordi dere gir utdanningen på engelsk.

Vi viser ellers til våre vurderinger av opptakskravene i rapportens kapittel 4.4.

Politiattest

Forskriften § 2-9 inneholder bestemmelser om politiattest. I § 2-9 niende avsnitt går det fram at dere ikke krever politiattest for opptak, men at potensielle arbeidsgivere vil kunne stille krav om politiattest. Forskriften § 2-9 sjette avsnitt regulerer rett til å delta i klinisk undervisning eller praksis. Dere har ikke utdanninger hvor studentene har klinisk undervisning eller praksis. Dere må fjerne bestemmelsene i § 2-9 første til åttende avsnitt, siden disse bestemmelsene ikke gjelder studentene ved PFA og derfor kan virke misvisende. Framtidige arbeidsgivere kan kreve politiattest, men det er tilstrekkelig at dere gir informasjon om dette i studieplanen og på nettsiden deres. Vi viser for øvrig til vår vurdering av klagenemndas mandat i rapportens kapittel 3.2.1 hvor dette også er omtalt.

Vurderingsordninger og eksamen

Utdanningene dere tilbyr er underlagt EASA-regelverket og Luftfartstilsynet har ansvaret for at teoretiske eksamener blir gjennomført i samsvar med dette regelverket. I forskriften § 4-1 fjerde avsnitt gir dere informasjon om at all eksaminering foregår i regi av

Luftfartstilsynet. Luftfartstilsynet er ansvarlig for organisering, fasilitering, oppgaver, sensorer og sensur.

De eksamenene som gis i regi av Luftfartstilsynet skal følge Luftfartstilsynets reglement for eksamen. Eksamensreglementet er tilgjengelig på [nettsiden](#) til Luftfartstilsynet.

Det er behov for at forskriften inneholder tydelig informasjon om hvilke eksamener som skjer i regi av Luftfartstilsynet og hvilke eksamener og prøver dere har ansvar for.

For eksamener, tester eller deleksamen som skjer i regi av fagskolen, må dere sikre at bestemmelse er i samsvar med fagskoleregelverket. Dere må også sikre at dere setter regler for de eksamens- og vurderingsformene som dere praktiserer i utdanningene. I forskriften § 4-2 fjerde avsnitt oppgir dere for eksempel at praksis blir vurdert til bestått/ ikke bestått. Utdanningen dere tilbyr har ikke praksis og dere må fjerne bestemmelser om praksis i den lokale forskriften.

Slik vi forstår det, har dere praktisk eksamen for emner som gjelder praktiske flytrenoing. Dere må sikre at forskriften inneholder bestemmelser om praktisk eksamen. Bestemmelsene om praktisk eksamen må være i samsvar med fagskoleregelverket for de eksamenene og prøvene dere har ansvar for og reglene for eksamen for i regi av Luftfartstilsynet når det er eksamener som gjennomføres av dem.

Forskriften § 4-13 inneholder bestemmelser om klager på karakter og omsensur. Vi legger til grunn at dere med omsensur mener ny sensur. Dere viser til retningslinjer for klage på sensur på Luftfartstilsynets nettsider, men utover dette skiller dere ikke på hva som gjelder for klage på karakter og ny sensur i regi av Luftfartstilsynet og hva som gjelder for klage på karakter og ny sensur for de eksamenene dere har ansvar for. Dere må sikre at det går tydelig fram av bestemmelsene at klager på karakter og sensur må være i samsvar med fagskoleregelverket for de delene fagskolen har ansvar for.

Dere må også sikre at informasjonen i forskriften er korrekt. Dere oppgir for eksempel i forskriften § 4-2 femte avsnitt at gjennomføring av avsluttende eksamen er beskrevet for hvert emne i studieplanen til fagskoleutdanningen. Vi viser til vår vurdering av studieplanen i rapportens kapittel 4.1 hvor vi konkluderer med at dette ikke inngår i studieplanen og at studieplanen ikke informerer tilfredsstillende om utdanningens undervisnings-, lærings- og vurderingsformer.

Konsekvenser ved ikke beståtte arbeidskrav og eksamen

I forskriften har dere bestemmelser om antall forsøk til eksamen og antall forsøk for å bestå obligatoriske arbeidskrav. Forskriften §§ 4-3 og 4-5 regulerer antall ganger studenten har rett til å avlegge eksamen. I forskriftens § 4-2 tredje avsnitt framgår det at studentene har inntil tre forsøk på å bestå obligatoriske arbeidskrav. Forskriften inneholder ikke bestemmelser om hva som er konsekvensen hvis alle forsøkene for arbeidskravene eller eksamen er brukt opp uten at studenten har oppnådd minimumskravene for å bestå. I forskriften § 4-4 er det bestemmelser om at en student som har mistet retten til eksamen, kan klage på vedtaket, men det står ikke hva vedtaket innebærer. Vi antar at konsekvensen ved ikke beståtte arbeidskrav eller eksamen for eksempel kan være tap av studieretten. Dette er viktig informasjon som må reguleres i den lokale forskriften.

Skikkethetsvurdering og utestengning

Forskriftens kapittel 5 inneholder bestemmelser om skikkethetsvurdering. Dere har også sendt oss dokumentasjon på at dere har opprettet skikkethetsnemnd. Vår vurdering er at dere ikke har hjemmel i fagskoleloven for å vurdere studentenes skikkethet, jf. fagskoleloven § 26 og fagskoleforskriften kapittel 5.

I forarbeidene til fagskoleloven er det uttalt at formålet med vurderingen av skikkethet er å sikre rettigheter og sikkerhet for pasienter, barn, elever og andre sårbare grupper. Departementet uttaler videre at vurdering av skikkethet ikke bør gjelde alle fagskoleutdanninger, men kun for utdanninger der studentene kommer i kontakt med sårbare grupper. Dere tilbyr ikke utdanninger hvor studentene kommer i kontakt med barn, unge og voksne i sårbare situasjoner.

Skikkethetsvurdering med eventuell påfølgende utestengelse fra studiet anses som et inngripende tiltak som krever hjemmel i lov. Dette tilsier at ordlyden i fagskoleforskriften § 26 ikke bør tolkes til å omfatte utdanninger hvor studentene kan utgjøre en generell risiko for andre menneskers liv eller helse, uten at denne risikoen er spesielt rettet mot barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner. Vi legger til grunn at den risiko studenter ved en pilotutdanning eller ferdig utdannede piloter kan utgjøre for andres liv, helse eller sikkerhet er generell, og ikke avgrenset til eller spesielt rettet mot barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner. Dette tilsier at pilotutdanninger ikke er omfattet av hjemmelen til å foreta skikkethetsvurderinger i fagskoleforskriften § 27, jf. § 26.

Vi er kjent med at den Nasjonale klagenemnda for fagskoleutdanning har behandlet en klage på vedtak dere har fattet om manglende skikkethet og vi har fått innvilget delvis innsyn i vedtaket. Vedtaket inneholder ikke informasjon om hvorvidt klagenemnda har tatt stilling til om utdanningen faller inn under bestemmelsene om skikkethetsvurdering. I vedtaket blir det kun vurdert om dere har fulgt gjeldene bestemmelser i deres saksbehandling. I deres kommentar til den foreløpige tilsynsrapporten skriver dere at Nasjonal klagenemnd for høyere yrkesfaglig utdanning er av den oppfatning at en skole kan gjennomføre skikkethetsvurdering så lenge denne er tatt inn i skolens forskrift. Dere ba oss avklare dette med mot Nasjonal klagenemnd. NOKUT har hatt kontakt med sekretariatet og leder for den nasjonale klagenemnda og fått opplyst at nemnda i sin vurdering viste til fagskoleforskriften § 27, med videre henvisning til PFA sin lokale forskrift. Nemnda baserte sin vurdering på regelverket som var gitt. Nemnda har ikke skrevet i vedtaket at PFA kan gjennomføre skikkethetsvurdering så lenge dette er tatt inn i den lokale forskriften. Vi har fått bekreftet at klagenemnda ikke tok stilling til om utdanningen er omfattet av bestemmelsene om skikkethetsvurdering eller om klageren var skikket eller ikke. Klagenemnda opphevet fagskolens vedtak fordi fagskolen ikke hadde fulgt saksbehandlingsreglene. NOKUT tilbakeviser påstanden om at Nasjonal klagenemnd ikke deler vår vurdering om at dere ikke har hjemmel for å gjøre skikkethetsvurderinger. Vi viser til våre vurderinger i kapittel 4.1 om skikkethetsvurdering hvor vi har konkludert med at dere må fjerne informasjon om skikkethetsvurdering i studieplanen.

Dersom dere skal fatte vedtak om utestengning på bakgrunn av at studenten ikke har en framtid som profesjonell pilot eller har brutt sikkerhetsreguleringer, må det hjemles i det internasjonale regelverket som Norge er pålagt å følge, jf. fagskoleforskriften § 47. Både

hjemmel og kriterier bør gå fram av deres lokale forskrift, og vedtaket må fattes som et enkeltvedtak med klagerett etter forvaltningsloven.

I forskriftens § 5-3 fjerde avsnitt er det angitt at styret treffer vedtak om bortvisning og utestengning mens det i forskriftens § 6-1 tredje avsnitt står at oppgavene er delegert til klagenemnda. Dere må sikre at det er samsvar mellom de ulike bestemmelsene i forskriften.

Vi viser også til forskriften § 5-3 fjerde avsnitt hvor dere har bestemmelser om utestenging etter fagskoleloven § 25 tredje avsnitt. Bestemmelsene i fagskoleloven § 25 tredje avsnitt gjelder kun for utdanninger med praksis. Ettersom dere ikke har praksisstudier, har dere ikke hjemmel for å utestenge studenter som har skapt fare for liv og helse, jf. fagskoleloven § 25 tredje avsnitt og fagskoleforskriften § 4-1 bokstav b.

Dere må fjerne bestemmelsene i forskriften om skikkethetsvurdering og bestemmelsen om utestengning fagskoleloven § 25 tredje avsnitt.

Anbefalinger

Vi anbefaler at dere samler alle bestemmelser om klage på eksamen i forskriftens § 4-13.

Vi viser til våre vurderinger av mandatet for klagenemnda i rapportens kapitel 3.2.1 hvor vi peker på at det ikke er samsvar mellom innholdet i mandatet og bestemmelsene i forskriften deres. Vi forutsetter at dere vurderer behov for endringer i forskriften når dere oppdaterer mandatet for klagenemnda.

Det er viktig for både studenter og fagmiljøet at forskriften er tydelig og godt tilpasset deres fagskole og utdanningene dere tilbyr.

4 Krav til fagskoleutdanning

4.1 Studieplan

Utdanningen skal ha en studieplan som informerer om utdanningens opptakskrav, faginnhold, struktur og undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, inkludert praksis, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt. Informasjonen om dette må inneholde alt som er vesentlig. Når det gjelder faginnhold og struktur, må det fremgå hvilke emner utdanningen består av, hva som er innholdet i disse og i hvilken rekkefølge de skal tas. Vurderingsuttrykk må oppgis på emnenivå.

Bestemmelsen lister opp minimumskrav for hva studieplanen skal informere om. Studieplanen kan inneholde mer enn de ovennevnte kravene. NOKUT anbefaler at studieplanen også inneholder informasjon om utdanningens overordnede læringsutbytte, utdanningens studiepoeng og omfang, arbeidskrav for studentene og læremidler/litteraturliste.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Studieplanen informerer tilfredsstillende om utdanningens faginnhold

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Studieplanen informerer ikke tilfredsstillende om utdanningens opptakskrav, struktur, undervisnings- lærings- og vurderingsformer
- Informasjonen om vurderingsuttrykk i studieplanen er ikke i tråd med fagskoleregelverkets bestemmelser

Vurderingsgrunnlag

Dere har lagt ved en studieplan (filnavn: Curriculum_I-ATP-230501).

Studieplanen er inndelt i 12 kapitler, og inneholder blant annet informasjon om utdanningens navn, utdanningens nivå i NKR, utdanningens omfang i antall studiepoeng, opptakskrav, skikkethetsvurdering, overordnet læringsutbytte for utdanningen, utdanningens inndeling i emner, undervisnings- og læringsformer (teoretisk og praktisk trening), prøver og eksamener, timeplan og tidslinje, internasjonale «community», administrativt ansvar, kvalitetssikring og forsikring.

På institusjonsbesøket stilte vi spørsmål om studieplanen og kjennskapen til den. Svarene viser at studieplanen ikke er kjent eller er svært lite kjent blant studenter og ansatte.

Det følgende går frem av studieplanen (sammendrag):

Opptakskrav

I studieplanen har dere ni underoverskrifter under kapittel 2 om opptak. I punkt 2.1 «General» viser dere til nettsiden deres for de generelle opptakskravene. Dere har likevel inkludert informasjon om generelle opptakskrav også i studieplanen.

Struktur

I studieplanen kapittel 5 (s. 36–37) har dere en oversikt over hvilke emner som inngår i utdanningen. Oversikten inkluderer informasjon om hvor mange arbeidstimer (inkludert egenarbeid) hvert emne er beregnet å ta, informasjon om hvor mange studiepoeng hvert emne gir. For den praktiske delen inneholder oversikten også informasjon om hvilke «lessons» emnet inkluderer. Se rapportens kapittel 4.3 Utdanningens faginnhold, struktur og omfang for en mer detaljert oversikt over utdanningens emner.

Faginnhold

Studieplanen inneholder en beskrivelse av innholdet i hvert emne, litteraturen som er knyttet til hvert emne, og læringsutbyttebeskrivelser for hvert emne.

Undervisnings- og læringsformer

I studieplanen kapittel 6 (s. 37) er det oppgitt at all teoretisk undervisning vil bli gitt som klasseromsundervisning. Dere skriver også at de fleste studenter vil ha behov for å utføre utstrakt selv-studier i hvert teoretiske emne.

Vurderingsformer

Studieplanen kapittel 7 inneholder informasjon om prøver og eksamener. Dere skriver at prøver og eksamener vil bli utført i henhold til EASA Part.FCL og «national N-CAA directives». Alle eksamenene er administrert av N-CAA. Studentene vil også bli testet underveis både i den teoretiske og praktiske delen av undervisningen.

I studieplanen s. 37 står det at all undervisning vil foregå på engelsk og at alt undervisningsmaterialet er på engelsk. Videre står det «A student's language proficiency will be assessed throughout the course and will have to be at a set level prior to first solo flight. At the end of the course the student is required to achieve a minimum of English Language Proficiency Level 4».

I dokumentet «Krav til dokumentasjon» skriver dere det følgende:

«Underveis i teorifagene gjennomfører studentene progresjonsprøver for å sjekke egen progresjon og forståelse av faget, og for å kvalifisere seg til eksamen må studentene avslutningsvis bestå en «Final Progress Test» i hvert fag. Etter denne er bestått kan studentene meldes opp til offisiell eksamen, såfremt de har 100 % tilstedeværelse i alle fag».

Dokumentet «Krav til dokumentasjon» inneholder også informasjon om konteeksamen og når studentene kan starte den praktiske delen av undervisningen.

Studieplanen gir videre informasjon om vurderingsuttrykk.

Skikkethetsvurdering

I studieplanen kapittel 3 (s. 7) skriver dere at dere vil gjennomføre skikkethetsvurdering gjennom utdanningen. Dere skriver at studentene vil bli vurdert etter «the subject area «100 Knowledge, Skills and Attitudes (KSA) (4.2.2 (n)) in combination with the contract

between academy and student. Assessments can also be done in accordance with the Vocational Regulation chapter 5. Regardless of on what basis the assessment will be done (contractual or administrative law), the process will follow the procedure in the Vocational Regulations chapter 5.

The Training Manual has detailed criteria for required progress and performance. A suitability assessment will be more general and subjective based on the overall student performance and progress».

Tilbakemeldinger fra PFA på den foreløpige tilsynsrapporten

Dere oppgir at navnet på utdanningen er gitt av EASA. Iht EASAs regelverk (ratifisert av Norge) heter utdanningen «Integrated Airline Transport Pilot (Aeroplane) (Integrated ATP/A). Begrepet «Integrated CPL(A)/IR» er en annen utdanning som ikke inkluderer elementer som er inkludert i en I-ATP utdanning. Videre er det i studieplanen ingen tvil om hvilket sertifikat en uteksaminert student vil oppnå (pkt 1.4 i studieplanen).

I tilbakemeldingen skriver dere at NOKUT har konkludert i foreløpig rapport med at PFA ikke har hjemmel til å gjøre skikkethetsvurdering. Dere presiserer videre at en slik vurdering ikke er hjemlet i fagskoleloven, men at PFA er pålagt å gjøre skikkethetsvurdering i henhold til luftfartsloven og EASA-regelverket.

Vurderinger

Opptakskrav

Vurderingene her må sees i sammenheng med vurderingene av opptaksbestemmelser i rapporten kapittel 3.3 om fagskolens forskrift og kapittel 4.4 om opptak. Bestemmelsene om opptak i den lokale forskriften, skal være førende for informasjon om opptak i studieplanen og på nettsiden. Dette er av avgjørende betydning for at det ikke skal være tvil om gjeldene opptaksbestemmelser. Tilsynet har avdekket at det gis ulike informasjon om opptaksbestemmelser i lokal forskrift, studieplan og på nettsiden.

Studieplanen informerer om både det formelle opptakskravet, spesielle opptakskrav og opptak på grunnlag av realkompetansevurdering. Beskrivelsene av det formelle og spesielle opptakskravet er i samsvar med regelverket.

Informasjon om opptak på bakgrunn av realkompetansevurdering er ikke i samsvar med regelverket. I forklaringen av hva realkompetansevurdering er, skriver dere at studenter som ikke oppfyller det generelle opptakskravet «can be accepted based on the PFA admission tests alone. The candidate should document previous education, work experience and any other relevant training in an application to the academy». Det er ikke i tråd med regelverket at søkere kan bli akseptert på grunnlag av skolens opptaksprøve alene. Dere må endre formuleringen i studieplanen slik at formuleringen ikke kan forstås som at opptaksprøven alene kan gi opptak til utdanningen.

En realkompetansevurdering skal gjøres for å vurdere om en søker har kompetanse som tilsvarer det formelle opptakskravet, slik dere også skriver i fagskolens forskrift § 2-3 femte

og sjetten avsnitt, og slik andre setning som er sitert fra studieplanen over antyder. I tillegg til at dere skal vurdere søkerens realkompetanse, må søkeren bestå opptaksprøven.

Dere må endre informasjon om opptaksbestemmelser i studieplanen og sikre at det er samsvar mellom informasjonen som gis i deres lokale forskrift og på nettsiden.

Struktur

Her vurderer vi bare om dere har gitt tilstrekkelig informasjon om utdanningens struktur i studieplanen. I rapportens kapittel 4.3 Faginnhold, struktur og omfang vurderer vi om det faglige innholdet i kravet er ivaretatt.

Vi vurderer at studieplanen ikke inneholder tilstrekkelig informasjon om utdanningens struktur. Studieplanen inneholder en oversikt over utdanningens emner, hvor mange studiepoeng hvert av emnene gir og hvor mange arbeidstimer dere anslår at studentene vil bruke i hvert emne.

Studieplanen inneholder imidlertid ikke informasjon om rekkefølgen på emnene i utdanningen, og hvilke emner som eventuelt tas samtidig. Dere viser til «A typical schedule and timeline» som skal finnes i «the Training Manual», som vi har fått ettersendt. Dere har også sendt oss informasjon om hvilke teoriemner som tas i hver av de tre delene med teorifag i dokumentet «Krav til dokumentasjon».

Ettersom studieplanen ikke inneholder informasjon om rekkefølgen på emnene, eller informasjon om at all teoriundervisningen tas før den praktiske treningen starter, er ikke kravet om at studieplanen informerer om utdanningens struktur oppfylt. Studieplanen inneholder heller ikke informasjon om at deler av utdanningen gjennomføres i Denton. Den informerer bare om at deler av flytreningen foregår på en «fair-weather base», uten å presisere hvor denne basen er. At deler av utdanningen foregår i Denton er informasjon som er vesentlig for studentene, og må derfor gå frem av studieplanen.

Faginnhold

Her vurderer vi bare om dere har gitt tilstrekkelig informasjon om utdanningens faginnhold i studieplanen. I rapportens kapittel 4.3 Utdanningens faginnhold, struktur og omfang vurderer vi om det faglige innholdet i kravet til faginnhold er ivaretatt.

Vi vurderer at studieplanen inneholder tilstrekkelig informasjon om utdanningens faginnhold fordi studieplanen inneholder en beskrivelse av innholdet i hvert emne, litteraturen som er knyttet til hvert emne, og læringsutbyttebeskrivelser for hvert emne.

Undervisnings- og læringsformer

Studieplanen inneholder svært lite informasjon om undervisnings- og læringsformer. Dere skriver at klasseromsundervisning vil dekke alle de teoretiske emnene i utdanningen (Studieplanen, s. 37). På institusjonsbesøket kom det frem at klasseromsundervisningen alltid foregår fysisk med en instruktør til stede i rommet. Selv om studieplanen oppgir at den teoretiske undervisningen vil foregå som klasseromsundervisning, står det ikke noe om hvilke læringsformer som vil inngå i undervisningen. I dokumentet «krav til

dokumentasjon» skriver dere noe mer om læringsformer, men også der er det i liten grad omtalt.

Studieplanen skal inneholde informasjon om undervisnings- og læringsformer. Vi vurderer at det som står i studieplanen ikke er tilstrekkelig informasjon til å oppfylle dette kravet.

Studieplanen inneholder videre ingen informasjon om læringsplattformer, digitale læringsverktøy eller andre digitale verktøy som vil bli brukt som en del av utdanningens undervisning. Dersom dere bruker slike læringsverktøy eller slike læringsverktøy er sentrale i utdanningen, må det også gå frem av studieplanen.

Vurderingsformer

Vi vurderer at dere ikke har informert tilstrekkelig om vurderingsformene i studieplanen. Studieplanen inneholder informasjon om at eksamen i alle de teoretiske emnene er multiple choice, men inneholder ikke informasjon om hvilke typer eksamen de praktiske emnene vil ha.

Studieplanen gir heller ikke tilstrekkelig informasjon om hvilke eventuelle underveis-tester eller arbeidskrav hvert emne vil ha, hvordan slike tester vil bli utført, hvor mange forsøk en student har på å bestå slike tester og eventuelt hva som skjer dersom en student ikke består underveis-tester eller arbeidskrav i løpet av maks antall forsøk. I de fleste emnene er det under «subject literature» oppgitt at iPaden vil bli brukt for «progress testing», men studieplanen inneholder ikke tilstrekkelig informasjon om disse testene, hvor mange forsøk en student har på å bestå testene og konsekvensene ved ikke-beståtte tester. Dette er informasjon som må stå i studieplanen. Dokumentet «Krav til dokumentasjon» har også noe informasjon om underveistester eller arbeidskrav, blant annet om at studentene må bestå en «Final Progress Test», ha 100 % tilstedeværelse i alle fag for å gå opp til eksamen, og informasjon om når studentene kan starte den praktiske delen av opplæringen. Dette er imidlertid informasjon som også må stå i studieplanen.

I studieplanen skriver dere at studentenes engelsk-ferdigheter vil bli testet, men det står ikke noe om hvordan dere vil teste engelsk-kunnskapene, hvilket emne kravet til engelsk-ferdigheter er knyttet til, eller hva som skjer dersom studentene ikke oppnår kravet. Dersom dere skal teste engelsk-ferdighetene til studentene, må det komme frem i hvilket emne dette er et læringsutbytte, hvordan dere vil teste det og hva som er konsekvensene dersom studentene ikke oppfyller kravet.

Vurderingsuttrykk

I studieplanen beskriver dere karaktersystemene dere bruker i utdanningen. I de teoretiske emnene står det at studentene får en gradering fra 0 til 100 % basert på riktige svar. For å bestå eksamenen, må studenten oppnå en skår på minimum 75 %. For de praktiske emnene, står det at studentene får karakterene A, B, C eller D, hvor emnet er bestått hvis studenten får A eller B, og ikke-bestått hvis studenten får C eller D.

Vurderingsuttrykkene dere bruker er ikke i tråd med regelverket for fagskoler. Det følgende står i fagskoleforskriften § 40: «Vurderingsuttrykket ved avsluttende vurdering, eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått eller ikke bestått, eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og med F for ikke bestått». Dere

må endre vurderingsuttrykk til et vurderingsuttrykk som er i tråd med fagskoleforskriften § 40.

Dere må imidlertid også følge EASA sitt regelverk samtidig. Det stiller også krav til karaktersystem. Vi tar i dette tilsynet ikke stilling til om karakteruttrykkene dere bruker er i tråd med dette. Se imidlertid et eksempel under anbefalingene under på hvordan dere kan «oversette» EASA-karakterene til bestått / ikke bestått for å være i tråd med både EASA-regelverket og fagskoleregelverket. Se også vurderingen og anbefalingen under rapportens kapittel 4.6 Vitnemål.

Skikkethetsvurdering

Dere har ikke hjemmel i fagskoleloven til å vurdere studentenes skikkethet, jf. fagskoleloven § 26 og fagskoleforskriften kapittel 5. Dere må derfor fjerne informasjonen i studieplanen, forskriften og andre dokumenter, om at dere vil gjennomføre skikkethetsvurdering, og dere må avstå fra å gjennomføre slike vurderinger. Se også våre vurderinger under rapportens kapittel 3.3 Fagskolens lokale forskrift.

I deres kommentarer til den foreløpige tilsynsrapporten skriver dere at PFA er pålagt å gjøre skikkethetsvurdering i henhold til luftfartsloven og EASA-regelverket. Vi har vært i kontakt med Luftfartstilsynet og fått avklart at begrepet «skikkethetsvurdering» ikke brukes i EASA regelverket. Ifølge Luftfartstilsynet skal ikke flyskoler vurdere om en student er egnet til yrket. I saker som for eksempel gjelder manglende progresjon, kan flyskolen beslutte «terminering». Dette innebærer at studenten mister studieretten. Ved terminering sier flyskolen at studenten ikke anses som egnet til å gjennomføre programmet hos den aktuelle flyskolen. At en student blir bortvist fra flyskole «A» på grunn av utilstrekkelig progresjon, betyr ikke automatisk at vedkommende er uegnet til å gjennomføre et program hos flyskole «B». Det er flyskole «B» som i så fall må ta stilling til om de vurderer at studenten anses som egnet til å gjennomføre programmet hos dem eller ikke.

Ifølge EASA regelverket er flyskoler pålagt å stille krav om at søkere skal legge frem medisinsk sertifikat og bestå opptaksprøve. I tillegg skal flyskoler vurdere studentenes måloppnåelse, individuelle forutsetninger og progresjon. Subject Area (100) Knowledge, Skills and Attitude (KSA) inneholder for eksempel krav til «attitude», og flyskoler er pålagt å vurdere om studentene oppfyller de fastsatte kravene.

Vurderingen PFA er pålagt å gjøre etter luftfartsregelverket kan ikke sidestilles med skikkethetsvurdering etter fagskoleregelverket. Vi fastholder at dere må fjerne informasjon om skikkethetsvurdering i studieplanen.

Fagskoler er pålagt å utforme læringsutbytte for utdanningen og for emnene og vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttens krav til kunnskap, ferdigheter og generelle kompetanse. Holdninger inngår i generell kompetanse. Siden dere både er en flyskole og en fagskole, må vurderingene som flyskoler er pålagt å gjøre etter luftfartsregelverket, legges inn i læringsutbyttet for utdanningen og for emnene. Det er viktig å utforme læringsutbyttene slik at det er mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Et emne er ikke bestått hvis studenten ikke har oppnådd læringsutbyttet. Det er viktig at fagskolen

fastsetter hva som skal ligge til grunn for vurderingen og at denne informasjonen inngår i studieplanen. I vår vurdering av vurderingsformer i studieplanen, skriver vi at dere må gi informasjon om hvilke eventuelle underveis-tester eller arbeidskrav hvert emne vil ha, hvordan slike tester vil bli utført, hvor mange forsøk en student har på å bestå slike tester og eventuelt hva som skjer dersom en student ikke består underveis-tester eller arbeidskrav i løpet av maks antall forsøk.

Vi viser til våre vurderinger i kapittel 4.3 hvor vi peker på at dere enten må inkludere læringsutbyttene for KSA i læringsutbytter for andre emner i utdanningen eller lage KSA om til ett studiepoenggivende emne.

Vi viser også til vår vurdering i kapittel 3.3 Fagskolens lokale forskrift. Der går det fram at dersom dere skal fatte vedtak om utestengning på bakgrunn av at studenten ikke har en framtid som profesjonell pilot eller har brutt sikkerhetsreguleringer, må det hjemles i det internasjonale regelverket som Norge er pålagt å følge, jf. fagskoleforskriften § 47. Både hjemmel og kriterier bør gå fram av deres lokale forskrift, og vedtaket må fattes som et enkeltvedtak med klagerett etter forvaltningsloven.

Anbefalinger

Institusjonsbesøket avdekket at det er lite kjennskap til studieplanen blant studenter og ansatte ved Pilot Flight Academy. Studieplanen er et sentralt dokument for enhver fagskoleutdanning, og skal samle den mest vesentlige informasjonen om utdanningen. Vi anbefaler dere å igangsette tiltak for å gjøre studieplanen bedre kjent.

På forsiden av studieplanen er utdanningens navn oppgitt. Der står det «Curriculum for Integrated Airline Traffic Pilote Licence/Airplane Course (I-ATP(A)) NOKUT: ATP(A) Integrrert trafikkflygerutdanning». I tillegg til navnet på utdanningen, har dere altså også oppgitt navnet på et sertifikat og et kurs som fører til sertifikatet: «Integrated Airline Traffic Pilot Licence/Airplane Course (I-ATP(A))». Det korrekte navnet på dette sertifikatet er «Airline Transport Pilot Licence (ATPL-A)». Korrekt benevnelse på kurset (EASA Part FCL Annex 1 Appendix 3) er «ATP integrated course – Aeroplanes». PFA har kommentert våre vurderinger av navnet på utdanningen. Vi er enige med fagskolen om at utdanningen heter Integrated Airline Transport Pilot (Aeroplane) Course. På forsiden av studieplanen av 01.05.2022, er navnet på utdanningen oppgitt å være Intergrated Airline **TRAFFIC** Pilot **LICENSE**/Aeroplane (våre uthevinger og store bokstaver for å synliggjøre avviket). Den samme benevnelsen står med blå skrift øverst på hver side i studieplanen. Vi anbefaler at dere endrer teksten slik at dere oppgir riktig navn på sertifikatet og korrekt benevnelse på kurset både i Curriculum og i Training Manual.

Navnet på utdanningen indikerer at utdanningen fører til ATPL(A). Dette stemmer ikke, ettersom det bare er den teoretiske delen av sertifikatet som dekkes gjennom utdanningen. Studentene uteksamineres med CPL(A)/IR og MCC. Vi anbefaler at det står tydelig i studieplanen og på nettsidene at utdanningen ikke fører til ATPL(A), men bare til den teoretiske opplæringen knyttet til dette sertifikatet. NOKUT akkrediterte utdanningen med navnet *ATP(A) Integrrert trafikkflygerutdanning* i 2010. Vi ser nå, etter de sakkyndiges vurderinger, at navnet ikke er fullstendig dekkende for den kompetansen studentene sitter

igjen med etter endt utdanning. Vi anbefaler derfor at dere vurderer å skifte navn på utdanningen til et navn som er mer dekkende for utdanningen. Dersom dere skifter navn på utdanningen, må dere sende en endringsmelding til oss, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-1 første avsnitt bokstav d. Dere kan lese mer om [endringsmeldinger på NOKUT sine nettsider](#).

4.2 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse og utdanningens nivå

Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt, jf. fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning.

En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre etter endt utdanning, jf. forskrift om NKR og EQF⁶ § 2 bokstav c. Læringsutbyttet i fagskoleutdanningen skal være på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt første setning.

Utdanningen skal gi en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og læringsutbyttet skal være relevant for yrkesfeltet, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning og fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt.

Læringsutbyttet i utdanningen må innholds- og nivåmessig dekke de beskrivelsene (deskriptorene) av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som er på nivå 5.1 eventuelt også 5.2 i NKR. Læringsutbyttebeskrivelsen må likevel være så fagspesifikk at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen for den spesifikke utdanningen, og den kan ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR som gjelder for alle fagskoleutdanninger.

Alle studenter som har fullført og bestått utdanningen, skal minimum ha oppnådd utdanningens overordnede læringsutbytte. Læringsutbyttet må derfor ses i sammenheng med startkompetansen studentene kommer inn med (utdanningens opptakskrav).

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Det samlede læringsutbyttet er ikke i tråd med NKR
- Kvalifikasjonene er ikke beskrevet slik at det går frem av innholdet at kvalifikasjonene er tilstrekkelig for å utøve yrket

Vurderingsgrunnlag

Studieplanens fremside oppgir at utdanningen er på nivå 5.2 i NKR.

Utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser er oppgitt i studieplanen s. 7–8.

⁶ Forskrift 8. november 2017 nr. 1846 om Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring og om henvisningen til Det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring.

Vurderinger

Mangler i læringsutbyttebeskrivelsene i henhold til NKR

Læringsutbyttebeskrivelsene dekker ikke alle kulepunktene i NKR. Vi vil under gå gjennom hvilke kulepunkter i NKR vi ikke kan gjenfinne i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene deres.

Kunnskap

Dere har ikke med beskrivelser som dekker de følgende beskrivelsene under «kunnskap» i NKR:

- Har bransjekunnskap og kjennskap til yrkesfeltet
- Kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap
- Kjenner til bransjens/yrkets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet
- Har innsikt i egne utviklingsmuligheter

I tillegg mangler delvis kulepunktet «har kunnskap om begreper, teorier, modeller, prosesser og verktøy som anvendes innenfor et spesialisert fagområdet». Her har dere inkludert beskrivelser som dekker at de ferdige kandidatene skal ha kunnskap innen noen spesifikke fagområder («mathematics, physics, navigation, and human performance & limitations»), og dere har inkludert beskrivelser som inkluderer noen faglige termer («just culture»), men dere har ikke beskrivelser som sier noe om hvilke teorier, modeller, prosesser og verktøy kandidatene skal ha kunnskap om.

Dere må sørge for at læringsutbyttebeskrivelsene dekker alle kulepunktene under kunnskap i NKR nivå 5.2.

Ferdigheter

Dere har ikke med beskrivelser som dekker de følgende beskrivelsene under «ferdigheter» i NKR:

- Kan gjøre rede for sine faglige valg
- Kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- Kan finne og henvise til informasjon og fagstoff og vurdere relevansen for en yrkesfaglig problemstilling

Dere har inkludert beskrivelser om at kandidaten skal kunne anvende relevante faglige verktøy og teknikker (som vi finner er inkludert i kulepunkt 1 og 2 om at kandidatene skal «be able to operate a multi-engine piston aircraft»). Utdanningen skal imidlertid ligge på nivå 5.2 i NKR, og da skal kandidatene også være i stand til å gjøre rede for faglige valg og kunne reflektere over sin egen faglige utøvelse.

Dere må sørge for at læringsutbyttebeskrivelsene dekker alle kulepunktene under ferdigheter i NKR nivå 5.2.

Generell kompetanse

Dere har ikke med beskrivelser som dekker de følgende beskrivelsene under «generell kompetanse» i NKR:

- Kan planlegge og gjennomføre yrkesrettede arbeidsoppgaver og prosjekter alene og som deltaker i gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer

- Kan utføre arbeidet etter utvalgte målgruppers behov
- Kan bidra til organisasjonsutvikling

Dere må sørge for at læringsutbyttebeskrivelsene dekker alle kulepunktene under generell kompetanse i NKR nivå 5.2.

Innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene

I tillegg til manglene i læringsutbyttet som er beskrevet over, har vi også noen merknader til det faglige innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene deres.

I kulepunkt fire under ferdigheter skriver dere at kandidatene skal «possess the required technical and human abilities to operate as the Pilot in Command (PiC) while being part of a multi-crew». Kandidatene er ikke kvalifisert til å operere som «pilot in command» (PiC) etter endt utdanning. For å kunne operere som PiC i et flerpilotsfly, kreves eksempelvis minimum 1500 flytimer, derav minimum 500 multipilot flytimer, 250 timer som fartøysjef og bestått ferdighetsprøve (Skilltest) for ATPL. Dere må derfor endre dette læringsutbyttet.

Under Generell kompetanse, kulepunkt 1 skriver dere at kandidaten skal ha «required attitude» og være en «good colleague». Dere må, i læringsutbyttet, tydeliggjør hva dere legger i dette. I deres curriculum, for eksempel under general competency, Flight Phase 4, side 31, kommer det blant annet fram at «attitude» inkluderer forhold som for eksempel etisk oppførsel, respekt og overholdelse av sikkerhetsbestemmelser. Når det gjelder begrepet «good colleague», kan en god kollega for eksempel være en person som i tjenesten opptrer lojalt, er kompetent, er støttende, er samarbeidsvillig, evner å gripe inn dersom nødvendig.

Anbefalinger

Under kunnskap viser ikke læringsutbyttebeskrivelsene til hvilke standarder eller regelverk som legges til grunn. Vi anbefaler at dere inkluderer informasjon om dette slik at læringsutbyttebeskrivelsene blir mer konkrete.

I kulepunkt tre under ferdigheter benyttes begrepet «required precautions». Etter vår oppfatning er begrepet «procedures for adverse weather» mer i tråd med internasjonal anvendt terminologi, og vi anbefaler at dere endrer til dette begrepet.

Læringsutbyttebeskrivelsene deres mangler svært mange av kulepunktene i NKR, og vil derfor kreve store endringer. Vi anbefaler at dere går gjennom alle læringsutbyttene, også dem vi ikke har direkte merknader til, for å sikre at de overordnede læringsutbyttene dekker alle de sentrale kvalifikasjonene utdanningen gir.

Intervjuene på institusjonsbesøket viste at det var lite kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsen for utdanningen blant studenter og ansatte ved Pilot Flight Academy. Vi vil anbefale at dere setter i gang tiltak for å gjøre disse kjent.

Det kan av ulike grunner skje at personer som har valgt en pilotutdanning, må velge eller ønsker en annen karrierevei eller ønsker videre utdanning. Selv om utdanningens innhold i stor grad er rettet mot luftfartsmyndighetene krav for å oppnå sertifikater, er det viktig å formidle innholdet i utdanningen på en måte som også forstås av andre sektorer.

Utdanninger godkjent som en fagskoleutdanning med studiepoeng vil lettere kunne benyttes av andre utdanningsinstitusjoner. Det gjelder både for godskriving og fritak i andre

fagskolestudier eller studier på høyere utdanning. Læringsutbyttebeskrivelsene er viktige i den forbindelse.

Læringsutbyttebeskrivelsene er også viktige for at mulige arbeidsgivere utenom luftfartssektoren kan forstå hvilke kvalifikasjoner kandidaten har etter endt opplæring. Derfor skal beskrivelsen stå på vitnemålet studenten får etter endt opplæring. Det er viktig at innholdet er forståelig også for dem som ikke kjenner innholdet i luftfartsregelverket. Vi anbefaler derfor også at dere gjennomgår språket som er brukt i læringsutbyttebeskrivelsene slik at de er forståelige også for personer utenfor bransjen. Ettersom læringsutbyttebeskrivelsene har flere funksjoner utover å beskrive et læringsutbytte for potensielle arbeidsgivere innen luftfarten anbefaler vi at dere også har disse funksjonene i tankene når dere bearbeider læringsutbyttet.

4.3 Utdanningens faginnhold, struktur og omfang

Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b. Videre skal utdanningen ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt. Arbeidsomfanget for studentene skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-2 andre avsnitt.

Emnene og temaene som er relevante for å oppnå læringsutbyttet, må være dekket av faginnholdet i utdanningen. Emnens innhold skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. For at kravet skal være oppfylt, må faginnholdet ikke være for snevert. Det samlede og hvert emnes læringsutbytte må være mulig å oppnå innenfor rammene av henholdsvis utdanningens og hvert emnes omfang (studiepoeng). Rekkefølgen og sammenhengen mellom emnene må støtte opp under læringsprosessen. Faginnholdet eller strukturen kan ikke ha mangler som gjør det sannsynlig at studentene ikke vil kunne oppnå læringsutbyttet.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Innholdet og omfanget av fagskoleutdanningen tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, og innholdet og omfanget av utdanningen er på 1500–1800 timer per år for heltidsstudenter
- Utdanningens faginnhold er egnet til at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Utdanningens struktur er ikke egnet til at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet.

Vurderingsgrunnlag

Faginnhold

Faginnholdet i utdanningen er i stor grad regulert av EASA. Dere har i studieplanen oppgitt hva som er læringsutbyttene for hvert av emnene i utdanningen, og har oppgitt hva som er pensumlitteratur i de ulike emnene. Dere oppgir at elektroniske bøker i stor grad er levert av Padpilot, og at studentene vil ha tilgang til bøkene gjennom en iPad.

Struktur og omfang

I studieplanen kapittel 5 (s. 36–37) har dere en oversikt over hvilke emner som inngår i utdanningen. Utdanningen består av 13 teoretiske emner, og 8 praktiske emner. Oversikten i studieplanen inkluderer informasjon om hvor mange arbeidstimer (inkludert egenarbeid) hvert emne er beregnet å ta, informasjon om hvor mange studiepoeng hvert emne gir. Oversikten gir ikke informasjon om hvor mange av arbeidstimerne i hvert emne som vil være undervisning, veiledning eller andre læringsaktiviteter med en instruktør til stede. I treningsmanualen er det imidlertid oppgitt hvor mange av arbeidstimerne som vil bli gitt med instruktør til stede.

Dere skriver i «Krav til dokumentasjon» at studentene underveis i teorifagene gjennomfører progresjonsprøver for å sjekke egen progresjon og forståelse av faget. For å kvalifisere seg til eksamen må studentene avslutningsvis bestå en «Final Progress Test» i hvert fag.

Når det gjelder den praktiske delen av undervisningen, vil den grunnleggende flytreningen vare i 10–14 uker i Denton. Avansert flytrenoing vil normalt vare i 4–6 måneder og vil normalt utføres i Norge. A-UPRT og APS MCC vil normalt bli gjennomført i Norge, og tar omtrent to måneder.

I dokumentet «Krav til dokumentasjon», skriver dere at studentene gjennomfører all teoriundervisningen på Torp først, før de gjennomfører innledende flytrenoing i Denton, Texas (USA) og til slutt fullfører flytreningen på Torp.

På institusjonsbesøket var det delte meninger om det å gjennomføre all teoriundervisningen først for deretter å gjennomføre den praktiske flygningen er en hensiktsmessig struktur for utdanningen. Noen av dem vi intervjuet pekte på at det i denne modellen var enklere å fordype seg i de teoretiske emnene og bestå eksamenene, fordi man slipper å veksle mellom teoretisk og praktisk fokus. Andre personer mente det ville ha vært et bedre læringsutbytte dersom utdanningen vekslet mellom teori og praksis, og at det på den måten ville være enklere for studentene å anvende teorien.

I intervjuene kom det også frem at rekkefølgen den teoretiske undervisningen blir gitt i ikke alltid er lik, og at det er noen rekkefølger som er mer logisk enn andre. Både ansatte og studenter fortalte at arbeidsbelastningen i de teoretiske emnene er svært stor, og at det er forventet at studentene jobbet lange dager i perioden med teoretisk undervisning. Arbeidsbelastningen syntes å være mindre når studentene gikk over til praktisk trening. Det er også i den teoretiske delen av utdanningen at flest studenter faller fra.

Det kom også frem i intervjuene at det i noen tilfeller er gjort endringer i strukturen på utdanningen på kort varsel, og med lite eller ingen informasjon i forkant. Et eksempel på dette er at det ble fortalt at oppholdet i Denton på svært kort varsel ble endret fra tre måneder til fem måneder for noen studenter, og det motsatte for andre studenter.

Dokumentasjonen viser at det i lengre tid har vært mange studenter som har vært forsinket i utdanningen. I intervjuene ble mulige grunner for forsinkelser oppgitt å være korona, ressurs- og kapasitetsproblemer, dårlig vær, dårlig planlegging av praktisk flygning, studentenes motivasjon og innsats. I intervjuene kom det frem at det fremdeles er en del studenter som er forsinket, men at det er i et mindre omfang enn tidligere.

Utdanningen er på 120 studiepoeng.

Tilbakemeldinger fra PFA på den foreløpige tilsynsrapporten

PFA har kommentarer til NOKUTs konklusjon om at utdanningens struktur ikke er egnet for at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet. De mener at konklusjonen ikke kun bør basere seg på enkelte intervjuobjekters vurderinger og er kritiske til at det ikke er referert til en databasert analyse. PFA viser videre til at de endret struktur gjennom en ny utdanningsmodell i 2018. Innrapporterte erfaringer viser at resultatene ble bedre og gjennomføringstiden redusert etter endringene i strukturen til slik den er nå.

PFA oppgir videre at studentenes forsinkelser i hovedsak skyldes manglende tilgang på instruktører og påfølgende pandemi. Fagskolen skriver at de har ambisjoner om å kunne gjennomføre utdanningen ned mot 18 kalendermåneders og at slike forsinkelser ikke skyldes utdanningens struktur, men heller studentenes evne til å fullføre på tid.

PFA poengterer også at det ikke hensiktsmessig å tildele KSA (Subject Area (100) Knowledge, Skills and Attitude) studiepoeng. Årsaken er at KSA er et fagområde som starter første dag og fortsetter gjennom hele studiet, samt at det gjøres formative og summative vurderinger gjennom studiet.

PFA har også innspill til NOKUTs anbefalinger. For det første skriver PFA at de kontinuerlig gjør vurderinger på strukturering av teori- og praksisundervisning. For det andre poengterer de at praktisk opplæring kan være uforutsigbart, særlig på grunn av værforhold og at dette kan gå utover studentenes behov for en forutsigbar studiehverdag.

Vurderinger

Faginnhold

Vi vurderer at faginnholdet i utdanningen er tilfredsstillende og er egnet til at studentene kan nå læringsutbyttene. Se for øvrig våre vurderinger av det overordnede læringsutbyttet i rapportens kapittel 4.2.

Struktur og omfang

Når vi regner sammen antall timer som er oppgitt i de ulike emnene i oversikten i studieplanen, blir det totalt timeantallet 3050 timer. Dere har oppgitt at dette inkluderer egenarbeid. Den teoretiske delen av utdanningen består av 1500 timer, og den praktiske delen av utdanningen består av 1550 timer.

Arbeidsomfanget for en utdanning på 120 studiepoeng skal ligge på mellom 3000 og 3600 timer, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-2 andre avsnitt. Timeantallet på totalt 3050 timer inkludert egenarbeid er innenfor fagskolereguleringens rammer.

Vi vurderer at innholdet i utdanningen tilsvarer to års utdanning på fulltid. Ettersom et stort antall studenter er forsinket i studieløpet, er vi i tvil om utdanningen er strukturert slik at studentene kan oppnå læringsutbyttet på normert tid. Oversikten vi har mottatt fra dere «Student intake overview» viser at 104 av de totalt 190 aktive studentene per nå er forsinket, mens 86 ikke er forsinket. I intervjuene fortalte imidlertid både studenter og ansatte at det er noe mindre problemer med forsinkelser nå enn tidligere. Dette kan skyldes flere forhold. Det oppsto blant annet lang ventetid for flytimer under pandemien, og dere har oppgitt at dere har lagt ned stor innsats for å komme à jour. Selv om over halvparten av studentene er forsinket i studieløpet, vurderer vi under tvil at utdanningen er strukturert slik at det er mulig å gjennomføre utdanningen innenfor rammene av to års utdanning på heltid.

PFA har i sine kommentarer til den foreløpige tilsynsrapporten påpekt at NOKUT gir studiets struktur skylden for forsinkelsene uten at vi har foretatt en nærmere analyse. PFA peker på at hovedårsaker til forsinkelsene var vanskeligheter med å skaffe nok instruktører i 2018 og påfølgende pandemi. NOKUT ser ikke at tilbakemeldingene fra PFA gir grunnlag for å endre vurderingene. Vi har vist til konkrete tall for forsinkelser i studieløpet og vår vurdering er at måten utdanningen er strukturert på, kan være en av flere årsaker til forsinkelsene.

PFA har også kommentert at vurderingen som ligger til grunn for at NOKUT har konkludert med at utdanningens struktur ikke er egnet for at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet, handler om utdanningens organisering og intervjuobjekters vurderinger. Dette er ikke tilfelle. Årsaken til at vi konkluderte med at strukturen ikke er i tråd med regelverket, er at dere mangler studiepoeng for KSA. NOKUT ser at dette burde kommet tydeligere fram i vurderingene i den foreløpige tilsynsrapporten.

«Subject Area (100) Knowledge, Skills and Attitude (KSA)» er ikke ført opp som et eget studiepoenggivende emne i oversiktene over emner i utdanningen. Likevel er KSA omtalt som et «subject» i studieplanen med egne læringsutbytter. Det står også at KSA «includes a variety of assessments, including summative assessments at the end of each theory block, as well as formative assessments throughout the subject» (s. 23). Ifølge fagskole-regelverket skal alle bestanddelene av en utdanning være inkludert i studiepoenggivende emner. Det er følgelig ikke anledning til å ha emner som ikke gir studiepoeng, og det er ikke anledning til å vurdere studentene, enten gjennom summative eller formative vurderinger, utenfor de studiepoenggivende emnene. Følgelig må dere enten gjøre KSA om til et studiepoenggivende emne, eller dere må inkludere læringsutbyttene for KSA i læringsutbytter for andre emner i utdanningen, slik at disse læringsutbyttene kan bli testet og vurdert gjennom de andre, studiepoenggivende emnene.

I kommentarer til den foreløpige tilsynsrapporten skriver PFA at KSA ikke er et fag, men et fagområde som pågår gjennom hele utdanningen. Videre pekes det på at dette kan sammenlignes med «orden og oppførsel» og ikke kan tildeles studiepoeng. NOKUT har i en tidligere sak vært i kontakt med Luftfartstilsynet. De ga oss følgende opplysninger:

100 KSA er et selvstendig emne/fag på lik linje med alle de andre emnene/fagene.
Til forskjell fra de andre emnene/fagene er det skolene som skal gjennomføre

«assessments» for å vurdere om kandidatene innehar kunnskapen påkrevet av 100 KSA. Intensjonen med 100 KSA er å øke kunnskapen til kandidater som gjennomfører flygerutdanning. Dette er en vedvarende prosess fra «første skoledag» til kandidaten er ferdig på pilotutdanningen. Dermed er dette et ansvar som skolene/ATO må ta.

På bakgrunn av dette opprettholder vi at dere enten må gjøre KSA om til et studiepoenggivende emne, eller at dere må inkludere læringsutbytter for KSA i andre emner. NOKUT er kjent med at det er ikke definert i EASA hvilket omfang KSA skal ha. Fagskolen kan derfor selv beslutte antall studiepoeng KSA skal ha.

Anbefalinger

Personene vi intervjuet hadde ulik oppfatning av strukturen på utdanningen. Dette gjaldt både rekkefølgen på de teoretiske emnene, og om det ville være mer hensiktsmessig å veksle mellom teoretisk og praktisk trening. Sett fra et pedagogisk ståsted, vil det for mange være enklere å forstå og bruke teorien når den teoretiske opplæringen blir kombinert med praktiske øvelser / flyleksjoner. I kommentarene til den foreløpige rapporten oppgir dere at denne organiseringen har blitt evaluert, at data viser bedre resultater etter at dere la om utdanningsmodellen i 2018 og at dere rapportert resultatene til Luftfartstilsynet. Dere oppgir at dere kontinuerlig vurderer organiseringen. Vi anbefaler at dere i større grad involverer studentene i diskusjonene og beslutningene omkring organiseringen av utdanningene og hvilken rekkefølge de teoretiske emnene gis i.

I flere av intervjuene ble det trukket frem at kommunikasjonen mellom fagskolen og studentene til tider er nokså mangelfull. Vi anbefaler at dere går gjennom rutinene for hvordan dere kommuniserer viktige endringer for studentene, og at rutinene inneholder informasjon om hvor lang tid i forveien dere skal informere om endringer i utdanningen eller strukturen på utdanningen.

Intervjuene tydet på at problemet med forsinkelser er noe mindre nå enn tidligere. Vi vil likevel anbefale at dere går gjennom rutinene for å avdekke problemer som kan oppstå før de oppstår og sette inn tidlige tiltak og rutinene for planlegging av praktisk flygning, inkludert simulator-undervisning, slik at studentene kan få en mer forutsigbar studiehverdag. I deres kommentarer til den foreløpige rapporten, oppgir dere at været i Norge skaper uforutsigbarhet. Dette er en kjent utfordring, men det synes som tilsvarende flyskoler som PFA, har mindre utfordringer med forsinkelser. Vi fastholder derfor anbefalingen om at dere bør gå gjennom deres rutiner for planlegging av praktisk flyvning og simulatorundervisning.

4.4 Opptak

Opptaksgrunnlaget til fagskoleutdanning er fullført og bestått videregående opplæring, jf. fagskoleloven § 16 første avsnitt. Søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse. «Realkompetanse» er dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell utdanning, jf. fagskoleforskriften § 2 bokstav b. «Tilsvarende kompetanse» innebærer at de

med realkompetanse må ha samme grunnlag for å gjennomføre utdanningen som de som oppfyller de generelle opptakskravene.

Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring nivå 4. Realkompetansevurdering kan ikke foretas for opptakskrav fagskolene har fastsatt som gjelder yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning. Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. Med spesielle opptakskrav menes krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger. Dette følger av fagskoleforskriften § 7 første, tredje og fjerde avsnitt.

Fagskolens opptakskrav må oppgi hva som er det generelle opptakskravet til studiet, for eksempel de aktuelle fagbrevene som gir opptak. Videre må opptakskravet sikre en startkompetanse som gjør det realistisk at studentene kan gjennomføre utdanningen innenfor det oppgitte omfanget.

Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering for søkere som har fylt 23 år, med mindre utdanningen kvalifiserer for unntaksbestemmelsene for realkompetansevurdering.

Fagskolen har ikke anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn de som er listet opp i fagskoleforskriften § 7. Relevante spesielle opptakskrav må være saklige, nødvendige, forholdsmessige og i tråd med utdanningens formål. Det må komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Videre må fagskolen fastsette hvor stor vekt en opptaksprøve skal tillegges dersom fagskoleutdanningen har opptaksprøve som et spesielt opptakskrav, jf. fagskoleforskriften § 18.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Opptakskravene er ikke i samsvar med regelverket.
- Opptak på bakgrunn av realkompetanse er ikke i tråd med regelverket.
- Enkelte spesielle opptakskrav er ikke i tråd med regelverket.
- Dere stiller ikke krav om at søkere må ha tilstrekkelige engelskkunnskaper.
- Det gis ikke lik informasjon om opptakskrav i forskrift, på nettsiden (den norske og engelske versjonen) og i studieplanen og informasjonen dere gir er ikke i samsvar med fagskolereguleringen.

Vurderingsgrunnlag

Det følgende går frem av studieplanen, nettsidene og forskriften deres (sammendrag):

Generelt opptakskrav og spesielle opptakskrav

I studieplanen viser dere til Pilot Flight Academy sine nettsider for informasjon om opptakskrav. Det ser ut som det skulle ha vært en lenke i studieplanen, men den er ikke klikkbar i versjonen vi har mottatt.

På nettsidene deres, på siden <https://pilot.no/opptak/> (besøkt 27. oktober 2023), står det følgende om opptak:

- Fullført videregående utdanning (studiekompetanse), ha bestått fagprøve eller ha fylt 23 år*

- Være minimum 18 år ved studiestart
- Være mellom 150 og 200 cm høy**
- Bestå våre opptaksprøver
- Ha gyldig Flymedisinsk legeattest klasse 1 før opptak av studiet

* Dersom søker ikke har fullført videregående utdanning/har studiekompetanse, må han/hun fylle 23 år i oppstartsåret for å kunne ta opptak basert på realkompetanse.

** Hvis du er mellom 150-160 cm eller 190-200 cm må du møte på skolen for å prøvesitte skolens fly.

Selv om dere viser til nettsiden i studieplanen, gjengir dere også opptakskravene i studieplanen. Der skriver dere at alle studenter må ha fullført «high school («videregående utdanning») or completed and passed a vocational training (level 4 NKR)». Dere skriver i studieplanen at studenter må være under 33 år for å få opptak til utdanningen.

I fagskolens forskrift § 2-3 tredje avsnitt skriver dere at «[f]ormelt opptakskrav er fullført og bestått videregående opplæring med relevant fagbrev eller svennebrev eller vitnemål fra definerte utdanningsprogrammer i videregående opplæring eller generell studiekompetanse, jf. nivå 4 i NKR.» I samme paragraf andre avsnitt står det at nærmere opptakskrav er beskrevet på skolens hjemmeside og kan variere fra det enkelte studiet.

Opptaksprøve

Dere skriver i studieplanen at alle, uavhengig av om de oppfyller det generelle opptakskravet eller det dere kaller «informal prerequisites», må gjennomføre en opptaksprøve. Denne opptaksprøven gjennomføres på internett, og dekker kunnskap, ferdigheter og holdninger. Opptaksprøven må gjennomføres i løpet av en gitt tid. Dere skriver at «A candidate who scores better than a set limit is considered having the ability to complete the course».

På nettsidene deres står dette om opptaksprøven:

Opptaksprøven er nettbasert. Den tar rundt to timer å gjennomføre, og det er mulighet for pause mellom sekvensene. Opptaksprøven er utviklet for å kartlegge søkerens motivasjon, modenhet og egnethet til å kunne gjennomføre en pilotutdanning.

Søkerne blir testet i følgende emner:

Matematikk, logisk resonnering, monitoreringsevne, simultankapasitet, reaksjonsevne etc. Det vil også være en engelsk-test, samt en liten video presentasjon.

På institusjonsbesøket var det personer fra flere grupper som mente at opptaksprøven er for enkel å bestå, og at det er personer som har fått opptak som ikke egentlig har forutsetninger for å kunne gjennomføre utdanningen. Det ble også informert om at dere er i ferd med å gjøre en utredning hvor dere ser på resultatene fra opptaksprøvene opp mot hva studentene presenterer i utdanningen.

Engelsk språk

Dere skriver at undervisningsmaterialet og undervisningen vil være på engelsk, og at «Student knowledge in English will be assessed during the admission testing and

throughout the program». Videre skriver dere at alle studentene må «be able to satisfy the requirements to achieve an ICAO Language Proficiency Level 4 prior to first solo flight». I intervjuene ble det fortalt at noen studenter ikke hadde tilstrekkelige engelsk-kunnskaper til å kunne følge en utdanning som gis på engelsk.

Medisinsk vurdering

Studentene må gjennom en medisinsk vurdering og ha gyldig Flymedisinsk legeattest klasse 1 før oppstart av utdanningen.

Visum

Dere oppgir at deler av den praktiske undervisningen vil foregå utenfor Norge, og at studentene må ha mulighet til å skaffe seg reise-visum. Videre skriver dere at internasjonale studenter må ha gyldig student-visum for Norge. Dere skriver at studentene må søke om og motta et USA student-visum før kursstart, og at «course enrolment depend on an approved application».

Opptak på grunnlag av realkompetanse

I studieplanen punkt 2.5 skriver dere at søkere som ikke oppfyller det generelle opptakskravet og har fylt 23 år, «can be accepted based on the PFA admission tests alone. The candidate should document previous education, work experience and any other relevant training in an application to the academy».

I intervjuene ble det sagt at dere har få personer som kommer inn på grunnlag av realkompetanse. Det ble sagt at dere undersøker erfaringen til de som søker opptak på grunnlag av realkompetanse for å vurdere realkompetansen deres. Det ble også sagt at dere har intervjuer for å undersøke motivasjonen til disse personene.

Tilbakemeldinger fra PFA på den foreløpige tilsynsrapporten

PFA har kommentarer knyttet til bestemmelsene om alderskrav og høydebegrensninger. Dersom PFA pålegges å ta inn studenter som faller utenfor de rammer skolen har satt for høyde vil disse studentene fysisk ikke kunne fullføre utdanningen. Videre, vil spesielt begavede studenter som fullfører videregående skole tidlig og som søker opptak ved en flyskole ikke kunne avlegge endelig eksamen før de har fylt 18 år. Om PFA pålegges å fjerne dette kravet vil studenter kunne måtte vente for å avlegge eksamen og dermed kunne bli forsinket i studiet.

Vurderinger

Informasjon om opptakskrav

Vurderingene her må sees i sammenheng med vurderingene av opptaksbestemmelser i rapporten kapittel 3.3 Fagskolens forskrift og 4.1 Studieplan. I vurderingene her har vi sammenlignet opplysningene dere gir om opptak i den lokale forskriften, i studieplanen og på nettsiden. Dere gir ulik informasjon om opptakskravene i den lokale forskriften deres, informasjonen dere gir på Pilot Flight Academys nettsider på den norske og den engelske varianten av nettsiden, og informasjonen dere gir i studieplanen. Det er derfor uklart hvilke opptaksbestemmelser som faktisk gjelder. Vi skriver mer om informasjonen dere gir i vurderingene under.

Vår overordnede vurdering er at dere må sikre at det dere ikke gir ulik informasjon om opptakskrav i forskrift, på nettsiden (den norske og engelske versjonen) og i studieplanen, og at informasjonen dere gir er i samsvar med fagskoleregelverket.

Generelt opptakskrav

På nettsiden står det at opptakskrav er «fullført videregående utdanning (studiekompetanse), ha bestått fagprøve eller ha fylt 23 år*». Det er altså, ifølge nettsiden, mulig å få opptak til utdanningen både med fullført og bestått studiespesialiserende utdanningsprogram fra videregående opplæring, og med hvilket som helst fagbrev fra videregående opplæring. Kandidater som har fullført treårig yrkesfaglig opplæring i skole, er ikke omfattet av opptakskravene slik de er formulert på fagskolens norske nettsider.

I studieplanen skriver dere at alle studenter må ha fullført «high school («videregående utdanning») or completed and passed a vocational training (level 4 NKR)». Disse opptakskravene omfatter altså også kandidater som har fullført treårig yrkesfaglig opplæring i skole. Formuleringen i fagskolens forskrift omfatter også kandidater som har fullført treårig yrkesfaglig opplæring i skole.

Dere sidestiller det å ha fylt 23 år med å ha gjennomført videregående opplæring på nettsidene. Dere har satt en stjerne bak formuleringen om at studenter må ha «[f]ullført videregående utdanning (...) eller ha fylt 23 år*» på nettsidene. Stjernen viser til informasjon som handler om opptak på grunnlag av realkompetanse. Selv om dere har denne stjernen, er det misvisende at informasjonen i setningen antyder at det å ha fylt 23 år sidestilles med å ha fullført og bestått videregående opplæring. Dere må derfor endre dette. Vi kommer tilbake til opptak på grunnlag av realkompetanse under overskriften «Opptak på grunnlag av realkompetanse» under.

Det må være tydelig hva som er opptakskravet til utdanningen. Dersom dere gjengir opptakskravet flere steder eller på flere språk, må dere sørge for at opptakskravet er identisk på de ulike stedene.

Spesielle opptakskrav

Fagskoletilsynsforskriften § 7 fjerde avsnitt inneholder en uttømmende liste over hva fagskoler har anledning til å stille som spesielle opptakskrav.

I studieplanen viser dere delvis til nettsidene for informasjon om opptakskravene, samtidig som dere også skriver om spesielle opptakskrav i selve studieplanen.

Alders- og høydekrav

Dere stiller krav om at de som søker opptak må være mellom 18 og 33 år ved studiestart i studieplanen, og at de må være mellom 150 og 200 cm høy. Noen steder, som på nettsiden, står det to stjerner bak kravet om høyde, hvor det er presisert at søkere som er mellom 150 og 160 cm høy og mellom 190 og 200 cm høy må prøvesitte skolens fly.

Fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt åpner ikke for at dere kan sette bestemte alders- eller høydekrav som opptakskrav. Dere har ikke hjemmel til å sette en nedre eller øvre aldersgrense eller en nedre eller øvre høyde for å få opptak til utdanningen (unntaket er opptak på grunnlag av realkompetanse hvor dere må kreve at søkerne er minimum 23 år i

opptaksåret). Det er heller ikke noen krav i EASA-regelverket om alder eller høyde. Dere må derfor endre dette.

I deres kommentarer til den foreløpige rapporten skriver dere at spesielt begavede studenter kan risikere å måtte vente med å avlegge eksamen hvis dere fjerner alderskravet om at søkere må være fylt 18 år. Vi har tidligere vært i kontakt med Luftfartstilsynet og fått bekreftet at kravet om 18-årsgrense i de internasjonale bestemmelsene er grensen for å gå opp til prøven og ikke for å starte utdanningen. I praksis vil det svært sjeldent være studenter som har fullført videregående skole før de er 18 år. Men det kan være studenter med utenlandsk utdanning eller studenter med framskutt skolestart, som kanskje bare er 17 år det året de kunne ha søkt om opptak til utdanningen. De vil oppfylle kravet om å være 18 år for å ta endelig eksamen ettersom utdanningen er på to år. På bakgrunn av dette opprettholder vi vurdering om at dere kan informere om aldersgrensen for å gå opp til eksamen på deres hjemmeside, men at dere ikke kan ha aldersgrense 18 år for opptak til utdanningen.

PFA oppgir også at dersom PFA pålegges å ta inn studenter som faller utenfor de rammer skolen har satt for høyde, vil disse studentene fysisk ikke kunne fullføre utdanningen. Det er ikke hjemmel i fagskoleregelverket for å opprettholde en slik opptaksbestemmelse. Dere må legge til rette for at alle studenter som har fått opptak vil ha mulighet for å fullføre utdanningen. På bakgrunn av dette opprettholder vi vår vurdering om at dere må fjerne høydekrav som opptaksbestemmelse.

Opptaksprøve

Fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt åpner opp for at dere kan ha opptaksprøve som spesielt opptakskrav.

Vi vurderer at kravene dere stiller om opptaksprøve, samt informasjonen dere gir om denne på nettsidene deres og i studieplanen, er i tråd med regelverket. Se for øvrig anbefalingen under.

Engelsk språk

Dere har ikke satt bestemte krav til engelsk-kunnskaper for opptak til utdanningen. Opptaksprøven har imidlertid en liten del som måler engelskkunnskaper. Dere skriver også at dere vil måle engelsk-ferdighetene gjennom utdanningen og at studentene må bestå «the requirements to achieve an ICAO Language Proficiency Level 4 prior to first solo flight.»

Ettersom undervisningen foregår på engelsk, og det dermed er nødvendig å ha engelskkunnskaper på et visst nivå for å kunne følge undervisningen og gjennomføre utdanningen, vurderer vi at dere enten må sette krav til hvilken karakter i engelsk studentene må ha fra videregående opplæring, eller utvide opptaksprøvene til å inkludere en mer omfattende test av engelskkunnskaper. Dersom dere setter krav til engelsk karakter fra videregående opplæring, må dere for søkere med utenlandsk utdanning sette krav til om engelskkunnskapene må ligge på nivå B1 eller B2 i Europarådets referanserammeverk

for språk. Dere har mulighet til å stille spesielle opptakskrav om bestemte karakterer, jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Medisinsk sertifikat

Kravet om medisinsk sertifikat er regulert i internasjonale avtaler Norge er forpliktet til å følge, og er følgelig et krav dere har anledning til å stille.

Visum

Det er uklart om visum til USA er et opptakskrav. Dere skriver imidlertid at «course enrolment depend on an approved application», noe som tyder på at dette er å regne som et opptakskrav. Dere har ikke hjemmel til å kreve at studenter må kunne få visum til USA for å kunne få opptak til utdanningen og dere må derfor endre dette.

Opptak på grunnlag av realkompetanse

På nettsiden deres sidestiller det å ha fylt 23 år med å ha gjennomført videregående opplæring. Dere har satt en stjerne bak formuleringen om at studenter må ha «[f]ullført videregående utdanning (...) eller ha fylt 23 år*» på nettsidene. Stjernen viser til informasjon som handler om opptak på grunnlag av realkompetanse. Selv om dere har denne stjernen, er det misvisende at informasjonen i setningen antyder at det å ha fylt 23 år sidestilles med å ha fullført og bestått videregående opplæring. Dere må derfor endre dette. Det er heller ikke opplagt at søkere til utdanningen vet hva realkompetansevurdering er. Vår vurdering er at dere må gi mer utfyllende informasjon om realkompetansevurdering på nettsiden, eventuelt lenke til den lokale forskriften for mer informasjon.

I vurderingene i kapittel 4.1 Studieplan, har vi vurdert at informasjonen dere gir om realkompetansevurdering i studieplanen ikke er i samsvar med regelverket, mens vi i vår vurdering av opptaksbestemmelser i forskriften (kapittel 3.3) skriver at bestemmelsene om realkompetansevurdering er grundig beskrevet og i samsvar med fagskoleregulverket.

Fordi dere gir feil informasjon om realkompetansevurdering på nettsiden og i studieplanen, vurderer vi at dette kravet ikke er oppfylt.

Anbefalinger

Vi anbefaler at dere, etter at dere har utredet opptaksprøven, vurderer å endre den eller å endre hva som er kriteriene for å stå på de ulike delene, slik at dere i større grad kun tar opp studenter som har gode nok forutsetninger til å kunne gjennomføre utdanningen innenfor tidsrammene for utdanningen.

Noen fagskoler tilbyr forkurs i fag som det er særlig viktig at studentene har god kompetanse i, for eksempel matematikk, fysikk og engelsk. Dere bør vurdere behovet for å tilby et slikt forkurs.

4.5 Fagmiljø

4.5.1 Fagskolens kravspesifikasjon for fagmiljøet

Både fagskolens egne krav til fagmiljøet og de som til enhver tid inngår i fagmiljøet på fagskolen, må oppfylle de generelle kravene til fagmiljø i fagskoleforskriften.

Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt. «Fagmiljø» er de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a.

De lokale kravene må være spesifikke for den enkelte utdanningen, og ta stilling til krav til utdanning, kompetanse og yrkeserfaring for de ulike rollene i fagmiljøet og eventuelle emnene i utdanningen. Videre må kravene stå i forhold til utdanningens innhold og egenart. Dette krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Kravene må sikre at fagmiljøet har rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæringen i tråd med studieplanen. Utdanningsformen og sammensetningen av studentene vil også kunne påvirke hvilke krav som skal stilles til fagmiljøet. I tillegg må kravene minimum oppfylle kravene til utdanning, kompetanse og erfaring som gjelder generelt for alle fagmiljø. Kravene til fagmiljøet følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt.

Kravene til fagmiljøets størrelse må sikre at det i fagmiljøet er nok stillingsressurser til å gjennomføre aktivitetene i utdanningen. Dette gjelder planlegging, undervisning, tilbakemelding, veiledning, vurdering og andre aktiviteter som kreves for at studentene skal oppnå læringsutbyttet.

NOKUT vil her undersøke kravene fagskolen selv har stilt til fagmiljøet, ikke kompetansen til de som faktisk inngår i fagmiljøet (sml. rapportens kapittel 4.5.2 til 4.5.4).

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Fagskolens krav til fagmiljøets størrelse og kompetanse ivaretar kravet om at dette skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart
- Fagskolens krav til fagmiljøet ivaretar kravet om at det i fagmiljøet skal finnes personer med utdanningsfaglig kompetanse

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Fagskolens krav til faglig ansvarlig ivaretar ikke kravet om at det skal være én faglig ansvarlig for utdanningen
- Fagskolens krav til faglig ansvarlig ivaretar ikke kravet om at faglig ansvarlig skal ha utdanning relevant for utdanningens innhold og egenart
- Fagskolens krav til utdanningsfaglig ansvarlig er ikke i tråd med regelverket
- Fagskolens krav til fagmiljøet ivaretar ikke kravet om at det i fagmiljøet skal finnes personer med utdanning på minimum fagskolenivå og med oppdatert yrkeserfaring

Vurderingsgrunnlag

Dere har lagt ved en kravspesifikasjon hvor dere oppgir oppgaver, ansvar, kompetansekrav, arbeidserfaring og eventuelle tilleggskrav for faglig ansvarlig, utdanningsfaglig ansvarlig faglærere for teoretisk trening og faglærere for praktisk trening, samt kompetansekrav for de 21 emnene i utdanningen.

Vi viser til kravspesifikasjonen for en oversikt over kravene dere har satt til fagmiljøet.

Vurderinger

Faglig ansvarlig

Vi vurderer at oppgavene og ansvaret som dere beskriver at faglig ansvarlig er ansvarlig for, er i tråd med regelverket om hva som er ansvaret til faglig ansvarlig.

Kravene dere stiller til den faglig ansvarliges kompetanse er ikke i tråd med kravene til faglig ansvarlig i fagskoletilsynsforskriften. Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a stiller krav om at den faglig ansvarlige «skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart». For å oppfylle forskriftens krav, må dere stille krav til hvilken eller hvilke utdanning(er) dere krever at den faglige ansvarlige må ha.

Utdanningen skal ha én faglig ansvarlig for hele utdanningen – det er ikke mulig å dele rollen som faglig ansvarlig mellom flere roller eller personer. Dere kan derfor heller ikke i kravspesifikasjonen beskrive at det skal være flere personer som skal fylle rollen som faglig ansvarlig, og dere må endre dette.

Utdanningsfaglig ansvarlig

Vi vurderer at oppgavene og ansvaret som dere beskriver at utdanningsfaglig ansvarlig er ansvarlig for, er i tråd med regelverket om hva som er ansvaret til utdanningsfaglig ansvarlig.

Det er en forutsetning at den som er utdanningsfaglig ansvarlig har utdanning i pedagogikk/didaktikk rettet mot voksnes læring eller læring på minimum videregående skole nivå, slik for eksempel praktisk pedagogisk utdanning. Vi vurderer derfor at kravet om PPU (som er det samme som praktisk pedagogisk utdanning) oppfyller kravet om at utdanningsfaglig ansvarlig skal ha utdanningsfaglig utdanning. Dere inkluderer imidlertid også formuleringen «eller annen utdanning innen pedagogikk/didaktikk». Dette åpner også for utdanningsfaglige utdanninger som ikke er rettet mot læring på minimum videregående nivå. Dere må derfor presisere at «eller annen utdanning innen pedagogikk/didaktikk» må være rettet mot voksnes læring på minimum videregående nivå.

Fagmiljøets kompetanse og sammensetning

I kravspesifikasjonen stiller dere ikke krav til utdanning på minimum fagskolenivå for noen av emnene i utdanningen. Det er et krav i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 at det skal finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå i fagmiljøet. Dere må derfor stille krav om at det skal finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå i fagmiljøet.

Dere stiller krav til arbeidserfaring i kravene dere stiller til hvert enkelt emne. Dere må også spesifisere hvor ny denne arbeidserfaringen må være for å kunne regnes som «oppdatert», for eksempel at erfaringen ikke kan være eldre enn fem år gammel.

Fagmiljøets størrelse

Slik vi leser kravspesifikasjonen, skal det være minimum 1 underviser per 28 studenter for teoretisk undervisning, og minimum 1 flyinstruktør per 6 flygende studenter for den praktiske undervisningen.

Vi vurderer at dette er tilstrekkelig for utdanningens innhold og egenart.

Anbefalinger

Kravene i kravspesifikasjonen gjelder for alle i fagmiljøet som underviser i utdanningen, også instruktører i Denton. Det står ikke spesifisert i kravspesifikasjonen at kravene også gjelder for instruktører i Denton i de emnene hvor undervisningen gjennomføres der. Vi anbefaler at dere legger til informasjon om dette.

4.5.2 Den faglig ansvarlige

Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a. I tillegg til disse kravene, må den faglig ansvarlige oppfylle kravene fagskolen har stilt i kravspesifikasjonen, rapportens kapittel 4.5.1.

Den faglig ansvarlige skal sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Den faglig ansvarlige må ha fått avsatt tilstrekkelig tid til å ivareta ansvaret som følger med rollen.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Utdanningen har ikke en faglig ansvarlig som oppfyller kravene i fagskoletilsynsforskriften

Vurderingsgrunnlag

Dere sendte oss en oppdatert oversikt over fagmiljøet 7. september 2023. Informasjonen under er hentet fra denne oppdaterte oversikten.

Dere oppgir tre personer som faglig ansvarlig for utdanningen. Vi viser til dokumentet «PFA Kvalifikasjoner til fagmiljøet» for en oversikt over kvalifikasjonene til de tre personene.

Vurderinger

Dere har oppgitt at dere har én faglig ansvarlig for teoriundervisningen (CTKI), én for den praktiske flygningen (CFI), og én som er oppgitt som «deputy CFI» som er ansvarlig for den praktiske flygningen i Denton. En utdanning skal bare ha én faglig ansvarlig. Grunnen til dette er at én person skal ha det overordnede ansvaret for å se helheten i utdanningen. Kravet er derfor ikke oppfylt.

Selv om dere skal ha én faglig ansvarlig for utdanningen, som har ansvaret for den faglige helheten i hele utdanningen, er det nødvendig at denne har kontakt med andre personer i fagmiljøet. Det er altså ikke noe i veien for at en person som er i Denton har det daglige ansvaret for å følge opp den delen av utdanningen som gjennomføres der, så lenge denne har tett kontakt med den som er faglig ansvarlig for utdanningen.

To av de tre som er oppgitt som faglig ansvarlig har relevant, formell utdanning, på enten fagskole- eller bachelornivå. Den siste personen har ingen formell utdanning. Dere må sikre at den personen som skal ha rollen som faglig ansvarlig har formell utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart og er ansatt i minimum 50 prosents stilling ved fagskolen.

4.5.3 Den utdanningsfaglig ansvarlige

Utdanningen skal ha en utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning, som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav b.

Med «utdanningsfaglig utdanning» menes pedagogisk utdanning. Utdanningen må ha vært rettet mot læring minst på videregående opplærings nivå. Det er tilstrekkelig at den utdanningsfaglig ansvarlige har en «generell» pedagogisk utdanning, og den trenger ikke være spesifikt tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen.

I tillegg til de ovennevnte kravene, må den utdanningsfaglig ansvarlige oppfylle kravene fagskolen har stilt i kravspesifikasjonen, se rapportens kapittel 4.5.1.

Den utdanningsfaglig ansvarlige skal sikre at utdanningen legger til rette for studentenes læring. Den utdanningsfaglig ansvarlige må ha fått avsatt tilstrekkelig tid til å ivareta ansvaret som følger med rollen.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Utdanningen har en utdanningsfaglig ansvarlig med relevant utdanningsfaglig kompetanse som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring

Vurderingsgrunnlag

Personen dere oppgir som utdanningsfaglig ansvarlig har 100 % stilling tilknyttet utdanningen. Personen har en bachelor i språk med fordypning i translatologi ved Universitetet i Oslo, Praktisk Pedagogisk utdanning ved Universitetet i Oslo, og gjennomfører nå en master i utdanningsledelse ved Universitetet i Oslo på deltid.

Av arbeidserfaring har vedkommende hatt undervisningsstillinger ved Oslo Handelsgymnasium (2008) og ved Hedrum ungdomsskole (2009–2017).

På intervjuene kom det frem at utdanningsfaglig ansvarlig er med på planleggingen av den teoretiske treningen og oppdelingen av de teoretiske emnene. Vedkommende er også med på noen standardiseringsmøter for instruktørene i praktisk flygning hvor tema er instruktørpedagogikk. Den utdanningsfaglige ansvarlige har ikke vært i Denton og har ikke vært i kontakt med instruktørene der. Det er deputy head of training som gjennomfører standardiseringsmøtene i Denton.

Vurderinger

Vi vurderer at den utdanningsfaglige ansvarlige oppfyller kravet om å ha en utdanningsfaglig utdanning rettet mot voksnes læring (PPU).

Anbefaling

Utdanningsfaglig ansvarlig har ansvar for å legge til rette for studentenes læring, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav b. Dette innebærer all studentenes læring gjennom hele utdanningen, også læringen som foregår på andre lokasjoner enn Torp. Vi anbefaler derfor at dere lager rutiner som sikrer at utdanningsfaglig ansvarlig også er i kontakt med fagmiljøet i Denton og sikrer oppfølging av disse på samme måte som instruktørene i Norge får oppfølging.

4.5.4 Fagmiljøets faktiske størrelse og samlede kompetanse

Både fagskolens egne krav til fagmiljøet og de som til enhver tid inngår i fagmiljøet på fagskolen, må oppfylle de generelle kravene til fagmiljø i fagskoletilsynsforskriften.

Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt.

«Fagmiljø» er de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a. Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidsstillinger. Faglig ansvarlig og utdanningsfaglig ansvarlig er, i tillegg til undervisningspersonalet, del av fagmiljøet.

Fagskolen skal ha stilt egne krav til fagmiljøets kompetanse, jf. rapportens kapittel 4.5.1. De som inngår i fagmiljøet, må ha utdanning, kompetanse og yrkeserfaring som oppfyller minimumskravene på disse områdene. De må samtidig ha utdanning, kompetanse og yrkeserfaring som ivaretar kravet om å være tilpasset utdanningens innhold og egenart. Det bør også være nok antall ansatte til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær eller liknende.

NOKUT vil her undersøke kompetansen til de som faktisk inngår i fagmiljøet.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Fagmiljøets størrelse og kompetanse står i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart
- Det samlede fagmiljøet oppfyller kravene fagskolen har satt i kravspesifikasjonen

Vurderingsgrunnlag

Fagmiljøets kompetanse og sammensetning

Vi viser til dokumentet «PFA Kvalifikasjoner til fagmiljøet» hvor dere oppgir den følgende informasjonen for alle i fagmiljøet: stillingsbetegnelse, stillingsprosent knyttet til utdanningen, emnet/emnene personen underviser i, studiested, formell faglig utdanning, utdanningsfaglig kompetanse, instruktørrettigheter og yrkeserfaring.

Fagmiljøets størrelse

Dere sendte oss en oppdatert oversikt over fagmiljøet 7. september 2023. Vi har tatt utgangspunkt i denne oppdaterte oversikten i vurderingene våre.

Vi mottok også en oppdatert oversikt over aktive studenter 7. september 2023. Ifølge oversikten har dere 178 aktive studenter. 156 av disse har Torp som «current location», mens 22 har Denton som «current location».

Det hender at Pilot Flight Academy tar opp studenter som ikke er fagskolestudenter, for eksempel kadett-studenter. På intervjuene kom det frem at dere i vurderingene om dere kan starte opp en ny klasse, inkluderer disse studentene i vurderingene. Det kom på intervjuene frem at dere tar med disse studentene når dere vurderer om ratioen på maks seks studenter per instruktør for praktisk flygning og maks 28 studenter per klasserom i teoretisk opplæring er oppfylt.

I intervjuene på institusjonsbesøket fortalte intervjugruppene at det på nåværende tidspunkt var tilstrekkelig med instruktører sett opp mot antall studenter. Noen av gruppene vi intervjuet fortalte at dette tidligere ikke hadde vært tilstrekkelig, og at det da hadde ført til forsinkelser.

Selv om personene som ble intervjuet ga inntrykk av at det var et tilstrekkelig antall instruktører i praktisk flygning både på Torp og i Denton på nåværende tidspunkt, avdekket intervjuene at kvaliteten på den praktiske undervisningen ikke holder tilsvarende kvalitet i Denton som på Torp. Det ble blant annet trukket frem at det er satt av svært liten tid til briefing og debriefing for studentene i Denton, og at en mulig årsak til dette kunne være fordi instruktørene i Denton blir betalt for «flight hour», som ikke inkluderer briefing og debriefing.

Tilbakemeldinger fra PFA på den foreløpige tilsynsrapporten

PFA skriver at dere har en kontrakt med skolen i USA (USAA) hvor det er svært tydelig hva som er avtalt, inkludert brief/debrief tilsvarende slik det gjøres i Norge. PFAs representanter ved Denton følger opp at slik brief/debrief blir gjennomført. Ved

inspeksjoner i USA blir det gjort tilsvarende kontroll som i Norge. Når PFA blir gjort oppmerksom på mangler, blir dette fulgt opp direkte med de instruktørene det gjelder.

Vurderinger

Fagmiljøets kompetanse og sammensetning

Fagmiljøets formelle kvalifikasjoner oppfyller EASA sine krav til sertifiseringer. Vi vurderer at fagmiljøets formelle kvalifikasjoner som helhet er tilpasset utdanningens innhold og egenart, og at fagmiljøet har personer med utdanning minst på fagskolenivå. Vi vurderer at fagmiljøet også oppfyller kravene om at det skal finnes personer med utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring i fagmiljøet.

Fagmiljøets størrelse

Med utgangspunkt i at utdanningen totalt har et fagmiljø som består av 40 årsverk (ekskudert de som er oppført som «deltid»), blir forholdstallet mellom fagmiljøet og studentene én ansatt per 4,45 studenter. Ved Torp er forholdstallet ett årsverk per 5,8 studenter (her har vi tatt utgangspunkt i 27 årsverk, og ikke inkludert personer som er oppført som «deltid»). Ved Denton er forholdstallet ett årsverk per 1,8 student.

Det er oppgitt fem årsverk som faglærere i teori. For 178 studenter tilsvarer dette ett årsverk per 35,6 studenter. I kravspesifikasjonen skriver dere at klassens størrelse skal være på maksimum 28 studenter. Ettersom teoriundervisningen bare omfatter omtrent halvparten av utdanningens undervisning, vurderer vi likevel at det er et tilstrekkelig antall årsverk for antall studenter.

Det er oppgitt 19 årsverk som er faglærere i praktisk trening som flyinstruktør på studiested Torp. Dette inkluderer ikke tre personer som er oppgitt som «deltid». For 156 studenter som har Torp som «current location» tilsvarer dette ett årsverk per 8,2 studenter. Det er oppgitt 12 årsverk for faglærere i praktisk trening som flyinstruktør i Denton. For 22 studenter som har Denton som «current location» tilsvarer dette ett årsverk per 1,8 student. På samme måte som teoriundervisningen, omfatter den praktiske treningen bare omtrent halvparten av utdanningen. Under dokumentasjonen knyttet til infrastrukturen, skriver dere at det er om lag 120 studenter som er aktive i flyfasen. Noen av disse, omtrent 20 av gangen, vil være tilknyttet Denton. Det vil da være om lag 5–6 flygende studenter per årsverk instruktører i praktisk flygning ved Torp.

På bakgrunn av dette vurderer vi at det er et tilstrekkelig antall årsverk instruktører for antall studenter. Det er imidlertid viktig at dere til enhver tid kvalitetssikrer at forholdstallet mellom instruktører og studenter er tilfredsstillende, også ved endringer av antall studenter ved utdanningen eller ved endringer av fordelingen av studenter som er i den teoretiske og praktiske delen av utdanningen.

Anbefaling

Intervjuene avdekket at studentene får mindre briefing og debriefing i Denton sammenliknet med i Norge. Årsrapporten fra LMU viser også at dette er blitt tatt opp både i LMU og som en anbefaling til styret. En god briefing og debriefing er essensielt for å oppnå best mulig læringsutbytte for studentene, og mindre eller ufullstendig briefing og debriefing

i Denton har en innvirkning på studentenes læringsutbytte. Vi forutsetter at der følger opp tilbakemeldinger angående mengde briefing og debriefing knyttet til flyopplæringen i Denton, slik dere har oppgitt i deres kommentarer til den foreløpige rapporten.

4.5.5 Infrastruktur

Fagskolen skal ha administrative ressurser som er tilpasset utdanningen, samt lokaler, utstyr, tilgang til informasjons- og bibliotekstjenester og annen infrastruktur som er tilpasset utdanningen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-6.

Med «administrative ressurser» menes blant annet kontorfaglige ressurser og brukerstøtte til IKT-utstyr og programvare.

«Lokaler» omfatter lokaler for undervisning, lokaler for de ansatte til å forberede undervisningen og møte studentene, samt lokaler til at studenter kan drive egenstudier eller gruppearbeid.

Med «utstyr» menes for eksempel utstyr i undervisningsrommene, IKT-utstyr, maskiner, kartbord, simulatorer, fly, helikopter og liknende.

Med «informasjons- og bibliotekstjenester» menes ulike typer tjenester som er tilgjengelig på nett eller analogt, som gir studentene tilgang til den informasjonen de trenger som del av utdanningen.

Med «annen infrastruktur» menes blant annet nettilgang på skolen, læringsplattformer og liknende, som er nødvendig for å gjennomføre utdanningen.

Administrasjonen og infrastrukturen må være tilstrekkelig til å organisere og gjennomføre utdanningen i samsvar med studieplanene for et gitt antall studenter og ansatte. Relevante momenter i vurderingen er blant annet antall studenter og ansatte, om utdanningen er nettbasert eller stedsbasert, tilgangen til utstyr eller rom, hva slags programvare som brukes og liknende.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav er oppfylt:

- Fagskolen har administrative ressurser som er tilpasset utdanningen
- Fagskolen har lokaler, utstyr og annen infrastruktur som er tilpasset utdanningen

Vurderingsgrunnlag

Administrative ressurser

Dere oppgir i dokumentet «Krav til dokumentasjon» at Pilot Flight Academy per 01. juni 23 har 69 ansatte.

I dokumentet «stillingsbeskrivelser» oppgir dere hvilke roller som er en del av fagskolens ledelse.

I dokumentet «Krav til dokumentasjon» oppgir dere hvilke stillinger dere har i fagskolens administrasjon.

På institusjonsbesøket fikk vi vite at av digitale ressurser bruker dere

- FlightLogger, hvor alle studenter blir registrert

- PowerBI, som dere bruker til å holde oversikt over studentenes produksjon og progresjon, og til å planlegge flytimer

Fysisk infrastruktur

Dere oppgir i dokumentet «Krav til dokumentasjon» at dere holder til i et moderne bygg med tilgang rett til hangar og oppstillingsplass/rullebane.

I ettersendt dokumentasjon fra 7. september skriver dere at dere per 1. september 2023 disponerer

- fire fly av typen Diamond DA40NG (enmotors) for flytrening i Norge
- seks fly av typen Diamond DA42NG (tomotors) for flytrening i Norge.
- I tillegg disponeres to Decathlons i Norge.

Dere skriver videre: «I USA brukes flytypene Cessna 152 og Cessna 172, 10–12 slike er til enhver tid dedikert til studenter fra PFA.»

Dere oppgir at PFA har tre Diamond DA 42 simulatorer og en Boeing 737 simulator.

I intervjuene kom det frem at det til tider har vært ventetid på å gjennomføre MCC/APS-kurset, som gjennomføres på Boeing 737-simulatoren. Det kom frem at denne simulatoren stort sett har gått uten store problemer, men at det er sårbart kun å ha én simulator av denne typen fordi det fører til ventetid og køer ved problemer på den. Det kom også frem i intervjuene at det noen ganger er opphopninger i når studenter blir ferdig med skill test, og at dette i sin tur kan føre til kø på denne simulatoren ettersom MCC/APS-kurset gjennomføres etter at skill-testen er fullført.

Tilbakemeldinger fra PFA på den foreløpige tilsynsrapporten

PFA har kommentarer til NOKUTs vurdering av at flyene PFA benytter i USA er «enklere og mindre moderne» og dermed ikke bidrar til kvalitetsutvikling av utdanningen. PFA skriver at alle flyene PFA benytter har elektroniske flyinstrumenter, selv om flyene som benyttes for grunnleggende opplæring har færre elektroniske hjelpemidler enn flyene som benyttes senere i programmet. Flyene er svært pålitelige og har egenskaper som gjør at studentene på enklere måte tilegner seg nødvendig kunnskap, ferdigheter, generell kompetanse og ikke minst selvtillit for videre og mer avansert utdanning. PFA skriver videre at tilbakemelding fra enkelte flyselskaper er at studentene PFA har utdannet tidligere ikke har vært tilstrekkelig eksponert for mer grunnleggende instrumentering. Slik treningen nå er lagt opp, med flytrening i USA, øker studentenes prestasjoner. PFA mener derfor at NOKUTs anbefaling om mer moderne skolefly er mangelfullt dokumentert og svært langt fra de erfaringer PFA har gjort med studentenes opplæring i USA.

PFA kommenterer også på avveiningen vedrørende bruk av DA-40 eller DA-42. PFA mener dette er en kontinuerlig operativ og regelstyrt vurdering der forhold som kontinuitet, værforhold, antall studenter og antall flytimer i Norge spiller en rolle i vurderingen.

PFA kommenterer også NOKUTs anbefaling om ytterligere en simulator for å trygge progresjon. PFA mener at dette vil utløse en svært stor kostnad både i innkjøp- og driftskostnader.

Vurderinger

Administrative ressurser

Dere oppgir at åtte personer er en del av fagskolens ledelse. Av disse viser fagmiljøtabellen at tre personer (CFI, D-CFI og CTKI) også er involvert i undervisningsoppgaver.

Dere oppgir i tillegg 11 andre roller som inngår i de administrative ressursene til utdanningen.

Vi vurderer at dette er tilstrekkelig med administrative ressurser til å kunne ivareta oppgavene som følger av å være en fagskole. Intervjuene på institusjonsbesøket ga også inntrykk av at studentene fikk den administrative bistanden de hadde behov for innen rimelig tid.

Fysisk infrastruktur

Vi vurderer at lokalet deres er hensiktsmessig, stort nok og tilpasset utdanningens egenart. Vi vurderer videre at flyene dere disponerer i Norge er et tilstrekkelig antall, og at de er godt egnet til formålet. Store deler av flyundervisningen foregår imidlertid ikke i disse flyene, men i flyene som dere disponerer i USA. Flyene dere disponerer i USA er eldre, enklere og mindre moderne enn flyene i Norge. Vi vurderer at overgangen fra å fly med flyene dere disponerer i Norge til å fly med Cessna 152/172 i USA ikke bidrar til kvalitetsutvikling av utdanningen.

I kommentarer til den foreløpige rapporten skriver PFA at dere ikke er enig i at flyene dere benytter i USA ikke bidrar til kvalitetsutvikling. Etter hva NOKUT forstår, har majoriteten av studentene ambisjoner om å få jobb i tung luftfart. PFA utdanner morgendagens trafikkflygere som skal operere moderne og høyteknologiske fly med elektroniske flyinstrumenter og flight management systems, eksempelvis A320 og Boeing 737. Lettere luftfart representert med eksempelvis ambulansefly og forretningsfly opererer også for det meste nyere fly med elektronisk instrumentering. Vi fastholder at overgangen fra å fly med flyene dere disponerer i Norge til å fly med Cessna 152/172 i USA ikke bidrar til kvalitetsutvikling av utdanningen. Vi vurderer likevel at flyene er gode nok til å oppfylle minimumskravet om at dere skal ha utstyr som er tilpasset utdanningen. Se også anbefalingen under.

Vi vurderer videre at dere har et tilstrekkelig antall simulatorer, og at disse er av hensiktsmessige typer. Det er imidlertid noe sårbart at dere bare har én simulator som kan brukes i MCC/APS-kurset. I intervjuene kom det frem at det var ventetid for å gjennomføre denne siste delen av utdanningen. Se anbefalinger knyttet til dette under.

Vi vurderer også at utstyr ellers er tilstrekkelig. Dere har ikke tilgang til bibliotek tjenester, men opplyser at studentene får all nødvendig litteratur på iPad-en som de får utlevert ved studiestart. Vi vurderer at dette er tilfredsstillende.

Anbefalinger

Vi er enig med PFA at hovedfokus i begynnelsen av utdanningen er å lære seg å fly ved å se ut av «cockpit vinduet», og videre at Cessna 152/172 er robuste og pålitelige skolefly selv om de har analoge flyinstrumenter. PFA har valgt å benytte Cessna 152/172 i 90 flytimer, dette er det dobbelte av kravet for Private Pilot License (PPL) kurs hvor kravet er minimum

er 45 flytimer. Det utgjør også nesten halvparten av all flytid studentene får under utdanningen ved PFA. Studentene får derfor langt mindre opplæring i å benytte og venne seg til elektroniske flyinstrumenter enn hva tidligere PFA studenter har fått. Dersom PFA hadde valgt å benytte skolefly med analoge instrumenter helt i begynnelsen av utdannelsen og i en langt mindre utstrekning, hadde det etter NOKUTs oppfatning vært mer faglig begrunnet.

PFA benyttet inntil nylig DA-40 med Garmin-1000 elektronisk instrumentering. Dette flyets konstruksjon og utstyr samsvarer med hvordan alle moderne skolefly i dag konstrueres. Garmin-1000 kan også opereres uten at alle moduser eller avanserte funksjoner benyttes, slik at studentene i tidlig fase av utdannelsen kan fokusere på de viktigste elementene uten å bli unødvendig forstyrret. Grunnleggende flygeinformasjon som hastighet, kurs, høyde og vertikal stigehastighet må være med i studentens kryssjekk fra dag 1, noe som blir tydelig presentert på Primary Flight Display på Garmin-1000. Vi anbefaler at studentene blir tilbudt flere flytimer i moderne skolefly med elektroniske flyinstrumenter for å oppnå best mulig kompetanse tilpasset dagens sivile, tunge luftfart.

NOKUT har forståelse for at flytting av deler av utdannelsen til Texas vil bidra til at det er mer realistisk å fullføre utdanningen i løpet av 24 måneder. Vi anbefaler likevel at dere vurderer å gjennomføre mer av flyundervisningen i Norge eller inngår avtaler i USA som sikrer at studentene også i USA kan fly med mer moderne fly.

Vi vurderer videre at flytting av undervisning fra DA-42 med avisningsutstyr til DA-40 uten avisningsutstyr, vil kunne by på utfordringer vinterstid med påfølgende redusert kontinuitet og lengre studietid for studentene. Vi anbefaler at dere, dersom dere selger flere av DA-42-flyene, samtidig sørger for at dere enten selv disponerer tilstrekkelig med fly egnet for norske vinterforhold, eller inngår avtaler som gjør at dere kan disponere slike fly ved behov.

I deres kommentarer til den foreløpige rapporten, skriver dere at en flysimulator er tenkt å kunne produsere 5 500 – 6 000 timer pr år og at PFA har i sitt beste produksjonsår benyttet simulatoren i 3 500 timer. Vi deler PFAs bekymring når det gjelder kostnad for anskaffelse av ny simulator og ser at dette ikke nødvendigvis er et realistisk tiltak for å sikre kortere ventetid på simulatortrening. Vi anbefaler at dere setter i gang tiltak for å sikre planlegging av utnyttelse av simulatoren som brukes til MCC/APS-kurset, slik at studenter ikke blir forsinket i utdanningen grunnet venting på simulatortrening.

4.6 Vitnemål

Fullført utdanning skal dokumenteres med vitnemål. Vitnemålet skal vise fagskolens og utdanningens navn; kandidatens navn og fødselsnummer; en beskrivelse av karaktersystemet; kandidatens karakterer; det overordnede læringsutbyttet for utdanningen; utdanningens emner og eventuell praksis; nivå i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring; antall studiepoeng og eventuell gradsbetegnelse; og datoen for når vitnemålet er utstedt. Dersom utdanningen har krav om skikkethetsvurdering, skal vitnemålet også vise dette. Dette fremgår av fagskoletilsynsforskriften § 2-7.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at følgende krav ikke er oppfylt:

- Malen for vitnemål inneholder ikke alle elementene som et vitnemål skal inneholde
- Malen for vitnemål inneholder vurderingsuttrykk som ikke er i tråd med fagskoleregelverket

Vurderingsgrunnlag

Dere har lagt ved en mal for vitnemål og et sladdet, utfylt vitnemål.

Malen for vitnemålet er på engelsk, og inneholder informasjon om fagskolens og utdanningens navn, plass til å skrive kandidatens navn og fødselsdato (ikke fødselsnummer), en beskrivelse av karaktersystemet (vurderingsuttrykkene som brukes), plass til å skrive inn kandidatens karakterer (inkludert hvor mange forsøk kandidaten har brukt på de teoretiske eksamenene), det overordnede læringsutbyttet for utdanningen, utdanningens emner og hvor mange studiepoeng hvert av emnene gir, utdanningens nivå i NKR, gradsbetegnelse («vocational education») og plass til å skrive dato for når vitnemålet er utstedt. I tillegg inneholder vitnemålsmalen en «anbefaling» av kandidaten.

Det utfylte vitnemålet følger vitnemålsmalen.

Vurderinger

Vitnemålet inneholder ikke informasjon om kandidatens fødselsnummer, men bare kandidatens fødselsdato. Dette må dere endre ettersom det er et krav at vitnemålet skal vise kandidatens fødselsnummer.

Vitnemålet inneholder feil informasjon om utdanningens gradsbetegnelse. Riktig betegnelse for en toårig fagskoleutdanning er «Higher professional degree». Dette må dere endre.

Vitnemålet inneholder en beskrivelse av karaktersystemet / vurderingsuttrykkene dere bruker, men vurderingsuttrykkene er ikke i tråd med hvilke vurderingsuttrykk en fagskoleutdanning kan ha, jf. fagskoleforskriften § 40. Dere må derfor legge til et vurderingsuttrykk som er i tråd med fagskoleregelverket. Vi viser til omtalen av hvorfor vurderingsuttrykket ikke er i tråd med fagskoleregelverket i rapportens kapittel 4.1 Studieplan. Se også anbefalingen under.

Vitnemålet inneholder den resterende informasjonen et vitnemål skal inneholde.

Anbefalinger

Vi anbefaler at dere tar bort anbefalingen av kandidaten i vitnemålet, ettersom det er uklart hva som er grunnlaget for denne anbefalingen.

Dere skriver utdanningens navn i parentes etter navnet på sertifikatet utdanningen fører til, og skriver «NOKUT:» foran utdanningens navn på vitnemålet. Det er uklart hvorfor dere gjør dette, og vi anbefaler at dere ikke setter utdanningens navn i parentes og at dere fjerner «NOKUT:»

Dere har vurderingsuttrykk som ikke er i tråd med fagskoleregelverket. En løsning for å tilfredsstille både EASA regelverket og fagskoleregleverket, er å oversette karakterene som følger av EASA-regelverket til bestått/ikke-bestått, som er et vurderingsuttrykk i tråd med fagskoleforskriften § 40. Dere kan da bruke begge systemene for vurderingsuttrykk samtidig. På vitnemålet kan dere lage to kolonner for karakterer, den ene hvor karakteren i henhold til EASA-regelverket fremgår, og den andre hvor karakteren i henhold til fagskole-regelverket fremgår. Dere må da også kort beskrive de ulike vurderingsuttrykkene på vitnemålet, slik at det kommer frem hvilke karakterer i EASA-regelverket som tilsvarer bestått og ikke bestått i fagskole-regelverket.

Nasjonalt fagskoleråd har utarbeidet [maler for vitnemål](#) som kan tjene som inspirasjon.

Vedlegg 1: Sakkyndige

NOKUT skal oppnevne sakkyndige for å gjennomføre vurdering ved tilsyn med kvaliteten i akkreditert fagskoleutdanning etter fagskoleforskriften § 50, jf. fagskoleforskriften § 46. NOKUT stiller krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

De sakkyndige som er oppnevnt, er:

Kjetil Eide Andersen

Andersen er tidligere jagerflyger og utdannet ved Luftforsvarets Flygerskole, og har i tillegg en mastergrad i luftfartsledelse fra Universitetet i Nordland. På 1980-tallet jobbet han som flyinstruktør og saksbehandler både på Rygge Hovedflystasjon og på Sheppard Air Force Base i Texas. Siden 1991 har han vært flyger i Braathens S.A.F.E, og senere i SAS med mange års erfaring som flykaptein og fly- og simulatorinstruktør. I tillegg er han seniorkontrollant (sensor på ferdighetsprøver, utstedelse, gjenutstedelse av flysertifikat, instruktørrettighet, kontrollant rettighet) på oppdrag fra Luftfartstilsynet tilknyttet både tung luftfart og småfly. Han har lang erfaring med saksbehandling i nasjonale og internasjonale komiteer med utarbeidelse av regelverk og oppfølging av flysikkerhetsarbeid. Andersen er også registrert som luftfartskonsulent med eget foretak.

Arne Steihaug

Steihaug er tidligere jagerflyger og utdannet ved Luftforsvaret Flygerskole. Han var instruktør for grunnleggende flygerutdanning i Luftforsvaret og militæroperativ flygerinstruktør på 1980-tallet. Fra 1989 og til i dag, har han arbeidet som flyger i Braathens SAFE og SAS. Steihaug har fra 2001 og fram til dags dato vært instruktør på Boeing 737 og han har mange års erfaring fra simulator- og flyinstruksjon. Han er i tillegg senior kontrollant i Luftfartstilsynet (sensor på ferdighetsprøver, utstedelse, gjenutstedelse av flysertifikat, instruktørrettighet, kontrollant rettighet) tilknyttet tung luftfart og supervisory instruktør i SAS (opplæring og oppfølging av interne instruktører).

Ingrid Marie Aarre

Aarre er faglært blomsterdekoratør og har en høyere yrkesfaglig utdanning i botanisk design og ledelse fra Norges grønne fagskole - VEA (2021). Som fagskolestudent var Aarre studentrepresentant og ble valgt som leder i studentorganet begge årene. Hun var også studentrepresentant i fagskolestyret i samme periode. Som del av styrevervet og som leder av studentorganet har hun jobbet tett med kvalitetsarbeidet ved fagskolen. Hun har lest mange studieplaner i forbindelse med fagskolens arbeid med akkreditering på egen fullmakt. Hun har også vært sekretær for fagutvalg for kunsthistorie ved Universitetet i Oslo. Fra 2021 var Aarre hovedstyremedlem i Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF). Fra april 2023 er hun nestleder for organisasjonen. Hun har tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet, jf. forvaltningsloven § 6. De sakkyndige har erklært at de er habile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 fjerde avsnitt.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | NOKUT.NO